

20 let hospodářské komory a 23 let podnikatelského prostředí v ČR

Kontrasty Mostecka

Foto: Rudolf Jung

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

02

Čtvrtletník
Okresní hospodářské
komory Most
číslo 2 | ročník 8 - červen 2013

Výzev se chopí lidé, kteří milují svůj domov a svou vlast

...rozhovor s generální konzulkou GK ČR
v Drážďanech Jarmilou Krejčíkovou, str. 6 – 7

Jak to bylo v Mostě

...vzpomíná na založení komory
Jaroslav Matas, str. 8 – 9

Vše se mění i Mostecko

...foto dvojčata Stanislava Štýse
s komentářem, str. 20 – 22

 Komora s.r.o.

Předpověď kvalifikačních potřeb trhu práce,
str. 18 – 19

Doc. PhDr. Jarmila Krejčíková, CSc.

ZÁMECKÉ VINAŘSTVÍ
TŘEBÍVLICE

twine.cz

Motto:

Žena, která není hloupá, potká dříve nebo později lidskou trosku a pokusí se ji zachránit. Někdy se jí to podaří. Žena, která není hloupá, potká dříve nebo později zdravého muže a udělá z něho trosku. To se jí podaří vždycky.

Pavese Cesare - italský spisovatel

Vážení čtenáři, vážení kolegové,

dnešní úvodník nelze začít jinak. 17. června 2013 bylo ukončeno trápení české vlády a ta „padla“. Na jejím hodnocení si historici a politologové jistě smlsnou, ale to, že vláda neodešla na základě standardních politických mechanismů, ale na základě skandálu poměrně vysokého kalibru, musí zanechat v nás Čechách silný pocit tragikomičnosti a hořkosti. Svět nejen podnikatelský to jistě docení, ale zůstaneme-li u té tragikomičnosti, pak asi nejpovedenějším zjištěním vládního turné je známé „**Cherchez la femme**“ – ano, za vším hledej ženu. Jedna žena berouc politiku jako dobrodružství „svoji“ vládní stranu rozštěpila, druhá žena se značnou politickou a osobní flexibilitou vládu zachránila a ta třetí funkčně nejméně významná ji položila. Nelze opominout další ženu v centru dění, ženu v čele Poslanecké sněmovny, která s nesporným šarmem a noblesou se snaží vše látat. Tím jsme fakticky a s notnou mírou nadsázky přiměřeně naplnili snahy o vyšším zapojení žen do správy věcí veřejných a byznysu a 25 členů „vládního výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích“ to jistě docení. Doufám, že to ocení také evropské struktury a podobnost dění s dnešním mnou vybraným mottem je čistě náhodná (?).

Omlouvám se za možná nepatřičné zlehčení celkem vážné situace, nicméně dnešní vydání jsme na počátku roku plánovitě věnovali ohlédnutím za uplynulými 20 lety existence hospodářské komory a také za trochu delším obdobím „českého kapitalizmu“. Toto výročí vzhledem k současné situaci v našich firmách (aniž bychom tušili události dnešních dnů) nedává náladu k jakýmkoliv oslavám a naše okresní komora s nimi také nepočítá. Chceme si toto výročí pouze připomenout a zhodnotit. Oslovili jsme řadu osobností k prezentaci jejich odborného pohledu na uplynulé období, což bylo pro mne velmi zajímavé čtení a doufám, že bude i pro vás. To vše najdete v rubrice Fórum bez „fóru“. Snad nejviditelnější pokrok k lepšímu zaznamenalo naše „severočeské“ životní prostředí, a proto doporučuji k prohlédnutí dvacetiletá fotodvojčata rekultivátora Stanislava Štýse. Za zmínku stojí ohlédnutí prvního předsedy OHK Most, Jaroslava Matase, do dob vzniku mostecké komory. Své si k 20 letům komory řekl také ten nejpovolanější, prezident HK ČR, Petr Kužel. Za velmi významný prvek fungování mostecké komory patří spolupráce s komorami v Sasku a zejména v Sasku-Anhaltsku. 20 leté spolupráci s IHK Halle-Dessau věnujeme zvláštní číslo v září, ale obecnému hodnocení česko-německé spolupráce jsme věnovali hlavní rozhovor, tentokrát ředitele úřadu OHK Most Karla Bořeckého s generální konzulkou Generálního konzulátu ČR v Drážďanech, Jarmilou Krejčíkovou. Kolega František Kružík ve svojí rubrice slovní ekvilibristikou spojil cibetovou kávu s vážným tématem a jistě vás zaujme.

Jako vždy je toho mnohem víc a co se do TEMA nevešlo, najdete jako obvykle na našich webových stránkách.

Krásné letní dny

Rudolf Jung, předseda OHK Most

Editorial pod čarou:

Povodně, dálnice a hornictví. Zdánlivě spolu nesouvisející témata, ale v některém ohledu jen zdánlivě. V roce 2002 postihly Česko velké povodně a český stát – před televizními kamerami reprezentovaný různými politiky, rádobypolitiky a vládou – se předháněl sliby o zajištění protipovodňových opatření. Potud dobře a je také dobře, že se v našich napjatých rozpočtech našly i zdroje. Ovšem neuvěřitelné je to, že leckde protipovodňová opatření za jedenáct let nejsou. Mohli by o tom vyprávět třeba obyvatelé Zálezlic na Mělnicku. Nejsou realizovány projekty na rozlivy vod v říčních nivách a podobně. A co je důvodem, že stát spíše bezmocně, než nečinně přihlíží, jak jsou ohrožovány nepojistitelné majetky, a co je drastičtější také životy obyvatel? Není to nedostatek technických řešení, nedostatek vůle a peněz – je to politováníhodná bezmocnost státu zajistit k těmto účelům to základní, totiž pozemky. Pozemky, které soukromí vlastníci buď ze zisku nebo zlé vůle či jiných důvodů odmítají v obecném zájmu za odpovídající odškodnění poskytnout. Že to připomíná dálnice, tak to jistě připomíná, i když tady ve stejné filozofii se přidávají ekologičtí bojovníci za vše a proti všemu. A to hornictví - jistě začínáme tušit, kam logicky to směřuje. Český stát se svým politikařením při tzv. malé novele horního zákona prakticky vzdal vlivu na řešení konfliktních vztahů stejně jako u shora zmíněných problémů s pozemky. O vlastní vůli se stát vypuštěním jediného nástroje, kterým je možnost vyvlastnění u šibalů, vzdal své role a postavil i své vlastní české hornictví a hlavně návaznou energetiku do svízelné situace. Je pravdou, že následky povodní jsou řešitelné v řádu let a něco to samozřejmě stojí. Je pravdou, že vrcholní politici bez kravát v zářivých nepromokavých bundách na březích rozvodněných řek vypadají akčně – a za dešť nikdo pece nemůže. Je ovšem také pravdou, že problematika dostupnosti a využitelnosti surovinových zdrojů je bohužel řešitelná v řádu minimálně desítek let a je oproti povodním v konečném saldu rozhodně dražší, a to nejen penězi. Ale za to někdo opravdu může. Takže povodně, dálnice a hornictví, souvisí či nesouvisí – posuďte a sudte sami.

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Petr Kužel MBA

S dnešní otázkou rubriky JOJO jsem se obrátil na prezidenta Hospodářské komory ČR Petra Kužela.

Dnes 21. 6. 2013 (datum je velmi důležité) je náš stát několik dnů po demisi premiéra a vlády a politická scéna se formuje k rázným útokům k uchopení příležitosti a prosazení toho svého, samozřejmě státotvorného a správného.

Odchod vlády neproběhl příliš důstojným způsobem a „rozhádaná a roztržštěná“ politická scéna vzbuzuje obavy o nestabilitě, která by mohla výrazným způsobem zasáhnout i do podnikatelského prostředí a jeho prosperity.

(pokračování na str. 4)

OBSAH

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

vydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz
IČ: 48290661

vedoucí redakce: Ing. Karel Bořecký

redakční rada: předseda Ing. Roman Viktora

členové: Lucie Bartoš, Lenka Povová, Monika Rosová

sazba a tisk: Reklamní agentura Daniel s. r. o., čtvrtletník

náklad: 2500 výtisků, povolení MK ČR E 16676

Distribuci zajišťuje A.L.L. production, spol. s r.o.

Neoznačené fotografie: archiv OHK Most

Editorial, JoJo 3

Obsah 4

HK ČR si připomíná 20 let své působnosti 5

Výzev se chopí lidé, kteří milují svůj domov a svou vlast 6 - 7

Jak to bylo v Mostě 8 - 9

Vznik okresních komor 10

Noticky od Lucie Bartoš 11

Podpora rozvoje česko-saského příhraničního hospodářského prostoru 12 - 13

Problematika středního školství 14 - 15

Rotary, business, etika a úspěch 16

Rotariáni na Mostecku 17

Předpověď budoucích kvalifikačních potřeb trhu práce 18 - 19

Vše se mění 20 - 22

Životní prostředí v uplynulých 20 letech 23

Jak vidíme energetiku ČR a region po 20 letech 24

Právo podnikání za uplynulých 20 let 25

Pokrok ve výpočetní technice 26 - 27

Dobrá dopravní infrastruktura 28 - 29

Jak se změnil český automobilový průmysl

a česká auta za posledních 20 let 30 - 33

20 let ve světě manažerek a podnikatelek 34

Info úřadu OHK Most 35

Cibetková káva 36 - 38

Drzý smajlík 39

Vše, co se do Temy nevešlo, naleznete na webových stránkách OHK Most – www.ohk-most.cz

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

(pokračování ze str. 3)

Pane prezidente, jaká je dnes vaše bezprostřední reakce na aktuální situaci a hrozící nestabilitu?

Nestabilita se nesmí časově protáhnout. Vše má svůj čas a své místo. Lidé se navštěvují a diskutují a politika je těžké řemeslo bez jasných mantinelů. Pokud doba politické nestability bude časově omezená, tak by se současná politická krize a demise vlády premiéra Petra Nečase neměly výrazně projevit na chodu českého hospodářství. Na tomto závěru se shoduje mnoho ekonomických analytiků a je podpořen i zkušeností z nedávné minulosti, kdy pády vlád výrazně neovlivnily dynamiku ekonomického růstu.

Je však nezbytné zdůraznit, že tento závěr platí jen za předpokladu, že politická nestabilita se nebude táhnout dlouhé týdny a měsíce. Doby mezivládí totiž výrazně omezují iniciativu jednotlivých ministerstev a dalších centrálních státních institucí. Navíc vláda nemá možnost vést vlastní hospodářskou iniciativu a paralyzována je také činnost zákonodárných sborů. Při tom v příštích měsících se Poslanecká sněmovna bude muset zabývat některými důležitými zákony. Jedná se například o soubor prováděcích zákonů k novému Občanského zákoníku, který by měl vstoupit v platnost od 1. 1. 2014. Pro podnikatele je zásadní vědět s předstihem, v jakém právní rámci se budou po 1. lednu příštího roku pohybovat. Nový Občanský zákoník totiž přináší pro firmy velice významné

změny, týkající se například zakládajících listin a stanov společností či složení statutárních orgánů. Stěžejním bodem bude také zákon o státním rozpočtu, ve kterém pevně doufáme, že budou obsažena i výraznější prorůstová opatření. V nejspodnější řadě přípravy čerpání evropských fondů v Programovém období 2014 – 2020 se nachází v klíčové fázi, a je nezbytné, aby vyjednávání v Bruselu vedla plnohodnotná vláda. Po politické reprezentaci požadujeme, aby co nejdříve našla dohodu na budoucím postupu, a tím omezila na minimum negativní důsledky, které by prodloužené období bezvlády mohlo způsobit. Česká politická scéna již zažila krize vlád, krizi politiky, ale poprvé zažívá krizi slova.

Petr Kužel, MBA, Prezident HK ČR

HK ČR si připomíná 20 let své působnosti

V letošním roce si Hospodářská komora České republiky připomíná významné 20. výročí od svého založení. Dvě dekády komorového života byly ve znamení řady úspěchů, které zásadně přispěly k obnově kultury podnikání v celé České republice.

Hlavní výsledek: naši členové

HK ČR vznikla v březnu roku 1993, poté co vstoupil v platnost zákon č. 301/1992 Sb. Společně s Agrární komorou je proto Hospodářská komora České republiky jediným legislativně uznaným zaměstnaneckým svazem. Členství firem sdružených v HK ČR je v rámci stávajícího zákona nepovinné, být v řadě významných evropských zemí, například ve Francii či Německu, je tomu přesně naopak.

Výrazným úspěchem, kterého HK ČR dosáhla za dvacet let své existence, je bezesporu početná a pestrá členská základna společně s členitou komorovou sítí. V současnosti Komora sdružuje téměř 14 tisíc podnikatelských subjektů, jejichž činnost tvoří přes 60 % HDP ČR. Tento fakt je o to víc významný, když vezmeme v úvahu, že Komora sdružuje všechny typy podniků: od malé živnosti až po velké koncerny, od tradičních řemesel až po inovativní průmyslové firmy.

HK ČR dnes proto disponuje takovou komorovou sítí, která pokrývá všechna významná města v ČR. Ve srovnání se začátkem 90. let, kdy komorová síť byla v plenkách, můžeme být na současnou síť, kterou tvoří 61 regionálních a 85 oborových organizací, patřičně hrdí.

Dalšího významného výsledku Komora dosáhla mimo jiné i na legislativní rovině. V roce 2004 se podařilo, aby HK ČR byla uznána jako povinné připomínkové místo podnikatelské legislativy.

Komora tak má jedinečnou příležitost hájit zájmy podnikatelů a českého hospodářství již na úplném začátku celého legislativního procesu. O velké erudici a kvalitě našich odborníků svědčí pak i fakt, že téměř polovina našich připomínek je zapracována do paragrafového znění předkládaných zákonů.

Prezident Hospodářské komory České republiky Petr Kužel byl dne 19. dubna 2013 přijat prezidentem České republiky Milošem Zemanem.

V neposlední řadě se HK ČR aktivně zapojila i do realizace proexportní strategie, díky které se zahraniční trhy stávají dostupnější nejen pro velké, ale především i pro malé a střední firmy. Organizace odborných seminářů, podnikatelských misí do zahraničí či setkání s představiteli zahraničních komor a významných firem proto patří k neodmyslitelné každodenní aktivitě, kterou HK ČR vyvíjí ve prospěch českých podnikatelů, již se musí vyrovnat s poklesem domácí poptávky společně s klesajícím odbytem na trzích zemí Evropské Unie.

Vstup do EU: výzva i pro HK ČR

Vstup do Evropské Unie byl pro Hospodářskou komoru České republiky velkou výzvou. V roce 2004 si HK ČR velmi dobře uvědomovala, že velká část podnikatelské legislativy se v současnosti tvoří především na evropské úrovni, a proto, v rámci účinného hájení zájmu podnikatelů, bylo nutné najít takové nástroje, které pomohou rozvinout činnost Komory i v Bruselu. Z výše uvedeného byla HK ČR tím, kdo inicioval vznik České podnikatelské reprezentace při EU CEBRE. Zájmy českých podniků se tak HK ČR daří prosazovat nejen prostřednictvím CEBRE, ale i díky členství v Evropské federaci hospodářských komor Eurochambers. Právě v rámci Eurochambers HK ČR vyjadřuje své připomínky ke všem evropským opatřením, která se vztahují k podnikání a chodu hospodářství.

Za devět let působení na evropské úrovni prosadila Komora několik důležitých změn. Jednou z nich je i směrnice o opožděných platbách, která

stanovuje přesná a vymahatelná pravidla v oblasti plateb veřejné správy soukromým dodavatelům. Směrnice tak výrazně prospívá k finanční stabilitě malých a středních firem a nastavuje férové vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty. Dalším dosaženým cílem je schválení výjimky, díky které bude možné přijmout zákon o platbě DPH z již uhrazených faktur pro firmy s maximální obrátem 500 tisíc eur. V Poslanecké sněmovně ČR již leží návrh zákona, který míří přesně takovým směrem, který HK ČR dlouhodobě iniciovala.

Výzvy do budoucnosti

„V posledních dvaceti letech Komora doprovodila české podnikání k plnoletosti a věřím, že spolu oslavíme ještě mnohé úspěchy a výročí. Koneckonců naše budoucnost je bohatá na výzvy. HK ČR bude usilovat o to, aby jí byla udělena správa Živnostenského rejstříku, jak je to zvykem i v jiných evropských zemích. Další výzvou bude prosazení nového modelu středního školství, jehož hlavním cílem je posílit technické a učňovské vzdělání. V rámci kooperativního modelu vzdělávání, kterým jsme se inspirovali v Německu, chceme posílit účast zaměstnavatelů na pedagogické výchově a vzdělání našich budoucích generací. Jsme si totiž dobře vědomi, že jedním ze základů ekonomiky jsou lidské zdroje, jejich kvalifikace a dovednosti. HK ČR hodlá i nadále pracovat na tom, aby v naší zemi bylo co nejvšestrannější podnikatelské prostředí.“

Petr Kužel, MBA – prezident HK ČR

Výzev se chopí lidé, kteří milují svůj domov a svou vlast

Doc. PhDr. Jarmila Krejčíková, CSc.

Rozhovor, který s generální konzulkou Jarmilou Krejčíkovou na dálku vedl ředitel úřadu OHK Most, Ing. Karel Bořecký

Je dvacet let z hlediska historie mnoho nebo málo? A jak se dvacet let promítne do života jednoho člověka, nakolik dvacet let změni lidskou společnost v jednom státě, kterak se tato doba dotkne poměrů ve státech sousedních?

To jsou otázky, které mne v tomto období provázejí a na ně hledám odpovědi z hlediska vývoje vzájemných česko-saských vztahů. Proč mne zajímá právě tak dlouhé období, je nasnadě. Před více než dvaceti lety, tedy přesně 5. prosince 1992, podepsali tehdejší ministerští předsedové České republiky a Svobodného státu Sasko tzv. Společ-

né prohlášení o spolupráci. Jména podepsaných ministerských předsedů, kteří na politickém poli patří k nejpragmatictější osobnostem, jež Evropa v novodobé historii má, svědčí o tom, že se nejednalo o čin nepromyšlený, že osoby, které na sebe tehdy vzaly odpovědnost za formální stvrzení záměru intenzivně přispět k všestrannému rozvoji česko-saských kontaktů, měly přesnou představu, kam je třeba zaměřit zvláštní pozornost a kde je nezbytné učinit další kroky.

Z výše uvedených důvodů můžeme a dokonce musíme bilancovat. Co se tedy z onoho záměru zdařilo, kde se nenaplnila očekávání, v kterých oblastech musíme intenzivněji pracovat, abychom dostáli závazkům, vtěleným do Společného prohlášení?

Obě strany, jak ČR tak i Sasko, se upřímně a s vehemencí postaraly, aby oboustranná spolupráce, oficiálně deklarovaná ve Společném prohlášení, vstoupila do života. Smíšená pracovní skupina, v níž jsou zastoupena česká i saská ministerstva, pracuje skutečně již dvacet let, každoročně se schází střídavě na území ČR či Sasko. Závěrečný protokol z každého zasedání se pak stává jakýmsi „jízdním řádem“ pro řešení otevřených problémů pro další období a předurčuje, kam se zaměřit pozornost jednotlivých rezortů.

Institucionální zastoupení obou států bylo postaveno na vysokou úroveň. V Drážďanech byl téměř na den po čtyřech letech od podpisu Společného prohlášení – přesně 2. prosince 1996 - slavnostně otevřen Generální konzulát ČR, jenž má ve své kompetenci tři spolkové země, a to Sasko, Duryn-

sko a Sasko-Anhaltsko. Přes veškeré turbulence, které se nevyhnuly ani našemu GK, plní tato diplomatická mise se ctí veškeré úkoly, které jí přísluší, a to v politické, hospodářské, kulturní i ryze konzulární oblasti.

Generální konzulát ČR působí v Drážďanech již delší dobu. Má nějaké zastoupení i spolková země Sasko u nás v Čechách?

Po dvaceti letech se dočkalo svého zastoupení v Praze i Sasko, dne 18. 6. 2012 byla slavnostně otevřena Saská kontaktní kancelář, která sídlí v prostorách Lužického semináře, přičemž i sama adresa symbolicky naznačuje, že česko-saské vztahy v současnosti se opírají o dlouhou historickou tradici. Tato instituce, která sice nemá diplomatický statut, se již stala důstojným „vyslancem“ Svobodného státu Sasko v ČR a přispívá k ještě bezprostřednějším kontaktům mezi oběma zeměmi. Je pro mne velkou radostí, mohu-li konstatovat, že v politické rovině existují mezi ČR a Saskem skutečně nadstandardní vztahy, což dokládá i četnost kontaktů na nejvyšší úrovni, ať už se jedná o prezidenta republiky, ministerského předsedu či jednotlivé ministry.

Je GK v Drážďanech jedinou institucí zastupující Čechy?

V roce 1997 se dostalo GK v Drážďanech významné posily otevřením Českého centra, jehož činnost se zaměřila zejména na oblast umění - výtvarné umění, film, divadlo či literaturu. Důležitou součástí jeho aktivit byla i vzdělávací agenda, cíleně směřující k podpoře výuky českého jazyka pro děti i dospělé, stejně jako rozšiřování informací o ČR jako turistickém cíli. Díky existenci Českého centra v Drážďanech mohl před 14 lety vstoupit do života mezinárodní festival „Dny české kultury“, jenž v rozšířené podobě jako „Dny české a německé kultury“ dodnes každoročně představuje největší přehlídku českého umění v zahraničí. Musím s obrovským politováním konstatovat, že přes veškeré úspěchy, jichž České centrum dosáhlo, bylo toto zařízení spolu s četnými jinými českými zastoupeními v cizině na počátku roku 2010 uzavřeno, což dodnes pociťujeme jako nezhoditelnou ztrátu.

Tyto aktivity se tedy týkají kultury a umění. Členy hospodářské komory by určitě zajímalo také to, jaká pozornost je věnována hospodářské spolupráci?

Společné prohlášení věnuje pozornost rovněž hospodářství a energetice. Co by mohlo výstižněji dokumentovat fakt, že ani zde se „nespalo na vavřínech“, než suchá řeč oficiálních statistik. V saském dovozu figurovala v roce 2012 ČR s velkým předstihem na 1. místě před Ruskem a Polskem, Sasko je zase s podílem téměř 10 % na celkovém českém

vývozu do SRN ze všech spolkových zemí 4. největším odběratelem českého zboží za Bavorskem, Bádenskem-Virtemberskem a Severním Porýní-Vestfálskem. Ve vývozu Sasko byla v roce 2012 ČR na 6. místě za Čínou, USA, Velkou Británií, Francií a Polskem. V celkovém obratu obchodní výměny si ČR drží 2. místo po Číně, a to s velkým odstupem před USA a Ruskem. Obrat zahraničního obchodu ČR se Saskem tak byl v roce 2012 vyšší než vzájemná obchodní výměna ČR se zeměmi jako např. Španělsko, Švýcarsko, Švédsko či Rumunsko. Co k tomu dodat? Za těmito čísly se skrývají lidé, kteří dokázali zúročit skutečnost, že ČR a Sasko mají z historického pohledu obdobné průmyslové struktury, že využívají obdobných technologií i surovinových zdrojů a že existovaly úzké partnerské vztahy mezi jednotlivými podniky, na něž bylo možno navázat. Jakou roli zde sehrály průmyslové a obchodní komory, není třeba zdůrazňovat, celé generace podnikatelů z řad malých a středních podniků budou na jejich podporu vděčně vzpomínat a budou ji využívat ku prospěchu obou stran. Energetika nabyla v průběhu oněch dvaceti let na důležitosti, proto v říjnu 2011 byla v Drážďanech uspořádána první česko-saská energetická konference, která za osobní přítomnosti ministerských předsedů obou zemí vytyčila za vzájemného respektu odlišných energetických koncepcí základní rysy spolupráce pro další období.

Jaký vliv mělo, paní generální konzulko, z vašeho pohledu oněch 20 let na spolupráci v rovině dejme tomu lidské – sociální?

Přeshraniční regionální spolupráce a její vývoj nepochybně byly nejdůležitější starostí obou politiků, kteří podepsali v roce 1992 Společné prohlášení. A jak vypadá po dvaceti letech tato spolupráce? Euroregiony se etablovaly v plném rozsahu a všechny, které na společné hranici mezi ČR a Saskem v současné době působí, ať už se jedná o Euroregion Neisse/Nisa, Euroregion Elbe/Labe, Euroregion Erzgebirge/Krušnohoří či o Euroregion Egrensis, se staly díky obětavosti a nezmě-

ného nadšení všech, kteří se na jejich chodu podíleli a podílejí, nezastupitelným hnacím motorem skutečného a opravdového „sousedství“, majícího své slunné i stinné stránky, sousedství, jež se projevuje nejvíce v době krize, kdy pomoc právě těch, kteří si jsou nejbližší, může zachránit lidské životy a majetky. Takové pojetí sousedství se nejvýrazněji prosadilo při povodních, které od roku 2002 bohužel stále postihují naše země. Bez vzájemné zcela neokázalé spolupráce a obětavého osobního nasazení lidí z ČR i Sasko by napáchané škody byly nepoměrně větší a postihly by daleko vyšší počet obyvatel.

Přeshraniční spolupráce není v česko-saských vztazích prázdným pojmem, který plní papíry a administrativní složky, jejichž četnost a komplikovanost je mnohdy překážkou pro uskutečnění společných projektů. Ani sebeprecizněji formulované proklamace by však nezajistily, že se ono zbožné přání – tedy „pium desiderium“ - obou „otců“ Společného prohlášení Biedenkopfa a Klause naplní, kdyby zde chyběla vůle obyčejných lidí z pohraničí žít se svými sousedy z druhé strany hranice jako se svými přáteli a spojenci, které pojí víc než pouhé odstavce politických deklarácí. A tato vůle přetrvává a snese i „zátěžové zkoušky“, jimiž v poslední době jsou nepochybně nárůst kriminality a drogových deliktů.

Co byste vzkázala, paní generální konzulko, našim čtenářům na závěr?

Po dvaceti letech je možné uznale pokývat hlavou, nelze však složit ruce do klína. Máme ještě co rozvíjet, zlepšovat a napravovat, sám život před nás staví stále další a další výzvy. A já bytostně vím, že se i těchto výzev chopí lidé, kteří nehledají slávu a nepotřebují být v popředí a stát v záři reflektorů, že se jich chopí lidé, kteří milují svůj domov, svou vlast a své sousedy.

Velice vám děkuji za rozhovor.

Generální konzulát České republiky v Drážďanech

Jak to bylo v Mostě

Jaroslav Matas

o sdružování občanů a následně zákon 105/1990 Sb. O soukromém podnikání občanů a 455/1991 Sb. O živnostenském podnikání, který zřídil i živnostenské úřady. Probíhající privatizací vznikalo stále víc podnikatelských subjektů a živnostníků, kteří ale „neměli nikoho, kdo by se jich zastal“ a připomínkoval velké množství zákonů, předpisů a nařízení, které úředníci produkovali. Velkým problémem bylo dodržování ČSN, které souběžně s politickými změnami mnozí považovali za neplatné nebo neúčinné. Značně problematické byly exporty a vývozy zboží a výrobků (neexistoval volný pohyb zboží ani pracovních sil), na vše bylo potřeba kornetů a povolení. V závěru roku 1991, kdy se blížily volby do parlamentu, si najednou některé politické subjekty začaly uvědomovat, jaká to vzniká politická síla (podnikatelů a živnostníků bylo tehdy již v ČR kolem 800 000), která je neovladatelná politicky.

Považuji za čest být osloven současným vedením OHK, podělit se o dnes již historickou zkušenost z doby před více jak 20 lety, kdy dnešní Komora vznikala. Nejsem historik, a tak mohu čerpat pouze ze vzpomínek a ty, jak známo, jsou děravé, tak mi prosím odpustěte případné nepřesnosti.

Mám-li popsat „jak to tehdy bylo“, musím nejdříve vysvětlit v jaké době, to bylo. Velice stručně. Územně byly zrušeny Krajské Národní Výbory, nejvyšším správním orgánem byl Okres. Dosud platil Hospodářský zákoník, podniky byly vesměs státními podniky. Soukromé podnikání bylo neznámým pojmem a právně jej umožnil až zákon č. 83/1990

Proto v květnu 1992 předložily do České národní rady úplně syrovou verzi zákona o HK a AK, kde se ještě den před projednáním prováděla zásadní změna členství, kde z původního povinného členství podnikatelů v HK jako profesní organizaci stalo dobrovolné členství, a tím byla tvrdost zákona zmírněna, zatímco lékařům a lékárníkům, stejně jako některým speciálním činnostem a volným povoláním, zůstala a jsou mimo zákon o HK.

Jak jsem se již zmínil, exekutivním partnerem vlády ČR byly Okresy. Proto bylo v přijatém zákoně o HK a AK přijato Společné a přechodné ustanovení, které nařizovalo vládě (potažmo Okresům)

jmenovat do 60 dnů pětadvacetičlenné přípravné výbory pro každou z komor. Protože tehdejší předseda Okresu, Ing. Milan Konečný, byl aktivní muž z přehledem o stavu podnikatelských subjektů v okrese, svolal tehdy evidované podnikatele do zasedačky ONV a tady byl ustaven přípravný výbor, jehož jsem se v tajné volbě stal předsedou. Takže OHK v Mostě začala fakticky, dle mých poznámek, fungovat 18. 8. 1992. Přípravný výbor připravil pro první shromáždění delegátů Stanovy, Jednací, Volební a Příspěvkový řád, a začala přesvědčovací akce mezi podnikateli, s cílem vstupu do vznikající OHK. Podařilo se nám získat k členství Chemopetrol, který zastupoval jeden z tehdejších ředitelů a pozdější starosta Mostu, Ing. Vladimír Bártl, VUHU zastoupené Ing. Helenou Veverkovou a další. Zavedli jsme evidenci členské základny a připravili místo pro první sídlo OHK. V této době byli velice aktivní litvínovští podnikatelé: p. František Váňa, p. Martina Vaňková, p. Jiří Jocha, ale i na mostecké straně spolu se mnou Ing. Petr Augusta, p. Zdeněk Brabec, Ing. Jan Dobiáš, p. Tomáš Raťiborský, Ing. Petr Semch a další. První ustavující shromáždění však bylo neusnášené schopné pro malý počet přítomných členů. Toto shromáždění se sešlo v prosinci 1992 a zvolilo předsedou p. Františka Váňu. Ten však funkci nepřijal, a proto se volba opakovala na náhradním shromáždění delegátů 27. 5. 1993, kdy jsem byl zvolen předsedou a místopředsedy litvínovští p. František Váňa a p. Martina Vaňková. Do nově vzniklého Obchodního rejstříku (Obchodní zákoník platí až od 1. 1. 1993) se zapisovali pouze statutární zástupci

inzerce

Cesta, na které se **Vaše odpady stanou Vaším čistým svědomím.**

V Růžodolu 2, 435 14 Litvínov 7, www.celio.cz

s podpisovým právem, byla pak OHK zapsána po vyjasnění, zda se tento subjekt bude zapisovat či nikoliv, 1. 6. 1993 spolu se sídlem v Litvínově. Tehdy měla OHK kolem 50 členů a postupně se rozšiřovala až do počtu kolem 120 v roce 1996.

S tímto počtem členů jsme se zařadili mezi největší komory v ČR a aktivitou jsme byli na špici rodícího se subjektu, který v květnu 1993 na ustavujícím sněmu zvolil svoje první orgány. Snad proto se nám podařilo získat pro OHK Most české pořadatelství II. sněmu Hospodářské komory na podzim roku 1993. Po projednání ve výboru OHK a posouzení možností nabízených místními podnikateli (vše jsme financovali z vlastních zdrojů) bylo rozhodnuto uspořádat sněm v litvínovské Citadele. Sněm proběhl v naprosté spokojenosti všech delegátů a výrazném diplomatickém úspěchu, když sněm zvolil viceprezidentem HK ČR předsedu OHK Most a členy představenstva Alexeje Burče za OHK Ústí nad Labem, Petra Skokana za OHK Česká Lípa, Martinu Vaňkovou za OHK Most, Jiřího Koška za OHK Teplice, Oldřicha Řádu za OHK Louny, Jaroslava Oršuliaka za OHK Chomutov, přičemž členem dozorčí rady byl zvolen Jiří Wedlich z OHK Děčín. Tento úspěch vedl ke vzniku regionální HK, která vznikla spontánně a předsedové OHK všech okresů zastupovali své okresy a spolupracovali na sjednocených stanoviscích pro vedení svých regionů.

Ale zpět k naší OHK. Díky sportovním aktivitám předsedy Konečného jsem se seznámil s aktivním podnikatelem ve stavebnictví ve Weissenfelsu, který byl tehdy aktivním členem IHK ve Weissenfelsu. Spolu s naším členem Ing. Rudolfem Kašparem jsme navštívili IHK ve Weissenfelsu a zjistili zájem o spolupráci. Poté se začala spolupráce čile rozvíjet, byla smluvně ošetřena a naše OHK začala zprostředkovávat našim členům a za úplatu i nečlenům kontakty na subjekty v SRN. Není nutno zapírat, že jsme díky IHK Weissenfels získali rovněž významný zdroj financování k dosud jedinému zdroji, jímž byly členské příspěvky a dary. Těší mne, že tato spolupráce, pokud registruji správně, trvá dodnes.

Postupně jsme získávali váhu i u místních samospráv, města a jejich starostové, Ing. Šulc a po něm Ing. Bártl, stejně jako litvínovský starosta p. Doležal nebo Štoviček, chtěli mít naše zástupce ve svých městských komisích, ředitel VZP p. Kasal byl první, který nás vyzval k delegaci našich zástupců do jeho orgánů, byli jsme i rovněž při vzniku EUROREGIONU tehdy jako instituce k řešení podmínek přeshraniční spolupráce, nikoliv jako dnešní úřad. S pány Manfrédem Hellmichem a Františkem Bínou - tehdy místostarostou, jsme konzultovali

každou přeshraniční akci. Bylo toho hodně, co tehdy začínalo a OHK byla vždy u toho a podílela se na vzniku pravidel fungování. Mým životním mottem, které jsem se vždy snažil jak v podnikání, tak v komoře prosazovat „nejdříve je nutno stanovit pravidla a teprve pak je možno hrát“, při snaze zachovat komoru jako profesní apolitické sdružení, jsem se však stále častěji dostával do střetu s místními politiky a jejich stranami, což značně otravovalo život a podnikatelské prostředí. Kdo toto nechtěl akceptovat a hrát podle našich pravidel, nemohl se stát členem komory.

Samozřejmě se moje angažovanost na úrovni HK ČR projevovala i ve směřování činnosti domácí OHK. Získávali jsme informace na republikové úrovni a využívali je. Tím, že jsme byli vždy včas informováni, jsme získávali spojence a podporu ve společných podnikatelských zájmech v sousedních okresech a troufám si říci, že jsme se stali vedoucí komorou v kraji. Cítili jsme tehdy, že pokud chceme sílu podnikatelů ještě více deklarovat, musíme utvořit něco většího, tedy regionálního. Zapojením ostatních okresních komor do sítě regionální, jak jsme to nazvali již na litvínovském sněmu, na území bývalého Ústeckého kraje, jsme pomáhali i těm méně početným, začínajícím a méně respektovaným OHK k rozvíjení své činnosti. Stáli jsme tedy rovněž u zrodu regionální Hospodářské komory byt regiony a kraje ještě oficiálně neexistovali.

Pokud se týče domácí komory, musím říci, že se nám práce dařila, bylo rozhodnuto posílit úřad k provádění komerční hospodářské činnosti o Ing. Ivana Dlouhého, jehož hlavním úkolem bylo informovat členské firmy o možnosti k podnikání, seznamovat se zájemci podnikání ze sousedních zemí, hlavně SRN, kteří v té době hromadně jezdili a zjišťovali možnosti.

Od roku 1995 jsme proto rozšířili i prostory OHK – díky pochopení úřadu práce, hlavně jeho ředitelky Ing. Šmejcové. Získali jsme kanceláře a zasedačky, a tak důstojné prostory pro sídlo a jednání. V té době jsme se také začali intenzivně věnovat problematice stoupající nezaměstnanosti a současně požadavkům trhu práce na kvalifikovanou sílu. Musím zdůraznit, že všichni tehdejší ředitelé učilišť v okrese Most se aktivně zapojili do spolupráce s podnikateli a na diskuse s nimi rád vzpomínám. Je toho víc, na co lze v dobrém vzpomínat, některé věci se povedly, některé (jako třeba převod kasáren do majetku města, nad kterým jsme se starostou Šulcem museli vyvinout veliké úsilí a několikrát navštívili všemožné pražské instituce než jsme byli úspěšní, ale dnešní stav je tristní, byť jsme slibovali opak), se nepovedly. Hezké vzpomínky se vybavují

při na setkávání s přáteli z Weissenfelsu, jednáních s Ing. Švecem o budoucnosti učňovského školství, s Ing. Milanem Dundrem, o problémech a budoucnosti silniční dopravy, s bankéřem Arnoštem Benešem, p. Lilly Pýchovou a Ing. Karlem Tvrzníkem o chování bank, úvěrování podnikání a privatizaci vůbec, bylo to krásné období, kdy podnikatelé, přes počáteční odpor k zastupování se, neboť každý měl „svého známého úředníka“ pomalu přicházeli na to, že je rozumné být v organizaci, která „vytváří podmínky“ pro slušné podnikání. Členové hýřili aktivitou a zájmem o činnost v komoře, nevolili jsme delegáty na shromáždění a na sněm, protože se lidé chtěli scházet a diskutovat společné problémy a nacházet řešení.

Můj konec v Hospodářské komoře byl podobný současným scénářům. Na VI. sněmu HK ČR v roce 1997 ve sjezdovém paláci v Praze jsem kriticky vystoupil a hlasoval proti usnesení sněmu schválit hospodářský výsledek při neprovedení auditu hospodaření za poslední 4 roky, což bylo proti stanovám a jako viceprezident prohlásil, že takové usnesení nepodpořím a nechci u toho být, až se to jednou bude šetřit jako trestný čin. Ve volbách jsem pak odmítl kandidovat do jakékoliv funkce HK ČR a spolu se mnou (až na Ústí a Litoměřice) všichni další zvolení členové za bývalý Severočeský kraj na Litvínovském sněmu.

V Mostě se v průběhu roku 1995 hrotila situace mezi politickou stranou ODA, která si v osobách p. Bořka Valvody a p. Raina zvolila za programovou podporu do voleb činnost OHK, což bylo pro mne nepřijatelné a v duchu své zásady celoživotního nečlenství v jakékoliv politické straně a snaze nepoškodit jako otec zakladatel jméno a pozici Okresní hospodářské komory Most, jsem ve volbách na sněmu OHK na jaře 1996 již nekandidoval na žádnou funkci v OHK, čímž bylo mého cíle dosaženo a OHK mohla dále fungovat se stejnou prestiží. Rok 1997 jsem pak do sněmu HK ČR informoval OHK o připravovaných záležitostech na úrovni HK ČR.

Doufám, že komora, kterou jsem spoluzakládal, bude úspěšně pokračovat v tom, co jsme tehdy, na úplném počátku, zakotvili do základních 9 bodů „Předmětu podnikání“ ku prospěchu všem podnikatelům současným i budoucím.

Přeji proto všem, kteří podnikají v jakékoliv formě, plný úspěch a zdar, přemíru zdraví, významnou podporu jejich rodin a v duchu mé zásady „jasná pravidla“.

Jaroslav Matas, první předseda OHK Most

Vznik OHK Most a jejího úřadu

Dnešní sídlo úřadu OHK Most

V roce 1995 jsem po výběrovém řízení nastoupil do funkce ředitele OHK Most.

OHK byla řízena představenstvem v čele s předsedou Matasem, díky němu se alespoň v oblasti podnikatelské sekce něco dělo.

V roce 1995 OHK sídlila v kancelářích na Úřadu práce v Mostě. Díky pochopení paní ředitelky byly kanceláře i zasedací místnost téměř zdarma. OHK žila pouze z příspěvků několika členů. Velkou pomoc získal pan Matas, když se podařilo navázat spolupráci s IHK Halle-Dessau. Díky této spolupráci a především pomoci se postupně podařilo zrekonstruovat a vybavit kanceláře vším potřebným (nábytek, počítač, fax, telefon).

Daleko větší práce nás ovšem čekala v členské základně. Členská základna nebyla příliš početná

a ke všemu ještě někteří členové neplatili členské poplatky.

Je pravda, že v té době OHK neměla tolik možností nabídnout členům určité výhody jako je tomu určitě dnes.

V OHK po celé republice včetně Prahy probíhaly žabomyší války a nebyl dán jasný směr. To základní se dodnes nepodařilo uzákonit, a to je povinné členství, tak jak je tomu např. v Německu. OHK tak žijí díky velké členské základně, nebo generálnímu partnerovi, což si myslím není ten správný směr, ale nechci se pouštět do polemik o přítomnosti či budoucnosti komor.

Ale zpátky do začátků. V OHK Most se celkem za krátký čas podařilo vytvořit určitou členskou základnu, s kterou se dalo pracovat a zajišťovat akce,

např. JAPEK O. Týř či SIAD Ing. P. Kabiček a další.

Velkou podporou k vytvoření schopné OHK byla pomoc již zmíněné IHK Halle-Dessau, jak v managementu, marketingu, tak i finanční pomoc. Do Německa se jezdilo na školení, prodejní výstavy a především navazování obchodní spolupráce německých a českých firem.

Podařilo se také navázat spolupráci i s italskou HK. Myslím, že v té době nebylo příliš komor, které by pracovaly na vyšší úrovni než OHK Most. Díky představenstvu a předsedovi Matasovi nás vnímali v celé republice, ať už negativně nebo pozitivně.

O velký kus jsme předběhli např. OHK Chomutov, Louny, Teplice, které se teprve začaly rozvíjet a budovat své členské základny.

V letech 1995-1997 jsme s OHK Děčín byli tahouny v Severočeském kraji, v čemž nám vydatně pomáhala IHK.

Práce v počátcích OHK byla velice zajímavá, což je asi i dnes, dá se říct, že se rodilo něco nového v ČR, bez pomoci státu, řekl bych, že i naopak, mnoho překážek a nepochopení. Nedělám si iluze, že by tomu bylo dnes jinak.

Občas si na tu pionýrskou dobu vzpomenu, ale jen v dobrém, špatné věci se zapominají. Život jde dál a doufám, že HK se bude dařit dál a ještě lépe.

Ing. Ivan Dlouhý, první ředitel úřadu OHK Most

inzerce

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Plavba je všude ve světě vnímána jako nejekologičtější způsob dopravy. Přednosti a výhody vodní dopravy se nejvíce uplatňují v segmentu zahraničních přeprav, především na dlouhých trasách a v kombinaci s námořní dopravou. K většímu prosazení vodní dopravy ve střední Evropě mohou pomoci investice do zlepšení splavnosti vodních toků a inovace ve vybavení přístavů.

Problematikou inovací vybavení přístavů a nových linek intermodální dopravy s využitím vodní dopravy se zabývá jeden ze strategických projektů programu Central Europe, který je financován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj. Projekt, zahájený v říjnu 2011, se nazývá **Upgrading of Inland Waterway and Sea Ports**, zkráceně „**INWAPO**“.

Projekt se zabývá dvěma hlavními tématy – podporou integrace a spolupráce mezi přístavy na vnitrozemských vodních cestách a námořními přístavy a rozvojem tří-modální infrastruktury a více-modálních přepravních služeb ve střední Evropě, navazujících na námořní přístavy.

Projekt má 13 partnerů ze 7 zemí EU. Za Českou republiku se na projektu podílí **Ministerstvo dopravy ČR a Regionální rozvojová agentura Ústeckého kraje, a.s.** Předmětem zájmu českých partnerů v rámci projektu je zvýšení podílu nákladní dopravy po Labské vodní cestě a prověření možností využívání budoucího propojení vodních cest Dunaj – Odra – Labe.

Podrobné informace o projektu viz <http://www.inwapo-project.eu/>.

V současné době byla zpracována analýza potenciálu vodní dopravy a analýza situace na trhu vodní dopravy. Projekt pomůže naplnění cílů EU, k nimž patří převedení části nákladní dopravy na ekologicky příznivější způsoby přepravy a snížení emise CO₂ vlivem dopravy.

Tento projekt je realizován prostřednictvím programu Central Europe a je spolufinancovaný z ERDF.

Rozvoj ekologické a ekonomické vodní dopravy ve střední Evropě, snížení emisí CO₂

Naši demokratičtí zákonodárci stále nemají v hlavě srovnáno, zda daně mají být nízké nebo vysoké. Zda živnostník je hrdina či příživník. Zda systém dávek je štědrý a tučný, nebo skrovný a k nepřežití. Zda podnikatelsky uspět je na pochvalu nebo k potrestání. Zda „chléb a tělo páně“ je fajn mít od našich, nebo se kamarádit se zahraničním exportem. Není vlastně ze situace společnosti jasné ani to, zda je správné, aby ženy – ať bílé, černé, či samoživící sebe a své dítě – pracovaly anebo rodily děti, a když už ano, aby je rodily málo nebo naopak jako na běžícím pásu bez ohledu na takzvaný „přínos celku“. Z pohledu Husákových dětí právě tohle je teď pro mě na stole, má-li se hodnotit dvě dekády kapitalismu u nás.

■ Mluvíme o rovnosti a rovných příležitostech, ale kapitalismus je ukázkou nerovné společnosti, v níž pravidla určuje soukromník a „nižší vrstva“ je námezdní silou – pokud se spokojíme s definicí ve stylu Karla Marxe. /Tak snadné to ovšem není, nerovnost není vždy nespravedlnost a neférovost./ Z tohoto pohledu by velmi zjednodušeně řečeno dnes podnikatelé přeci měli být takzvaně na koni. Proč nejsou? Proč tahle silná voličská základna je terčem prapodivných politických šarvátok a dostává se do billboardových kampaní proto, že „ručí vším, co má a podle některých je parazit“, jak na jednom z plakátů říká jakýsi truhlář? Nešikovné výroky o živnostnících v roce 2013 čeří krev té skupině pracujících vrstvy, která již tak nemá v legislativním a byrokratickém prostředí na různých ustláno a která si v kapitalistické společnosti chce vlastní píli a na své riziko oloupnout kus poctivě vymakaného žvance. Proč tedy podnikající vinař musí na politickém plakátu zdůrazňovat, že už tři roky neměl dovolenou, to je možná ostudnou ukázkou toho, že vlivem přebujelé úřednické šikany a legislativních „bílých míst“ má pro podnikání podmínky hodné nikoli mistra a předáka, ale otroka.

■ Připomíná se dvacet let podnikatelského (kapitalistického) prostředí na Mostecku. Co k tomu já, ročník „Husákových dětí“, tak mohu říci... V 89. roce mi bylo čerstvých jedenáct let a moje maminka – ze zcela nekapitalistické rodiny - mi koupila mé první rifle. To byl luxus! Také jsem si někdy v té době pořídila oblečení prvně dle svého přání – vyhrála jsem s kamarádkou nějakých pár stovek v soutěži časopisu Filip a přidala je na zimní bundu, abych nemusela nosit hrůzy z „partiovky“. Můj deník byl jinak plný sloganů o nespravedlnosti a nešťastném pocitu z celého života. - Dvě dekády let po Listopadu mám riflí, kolik potřebuju – na léto i na zimu, na dobu, kdy zhubnu, i na tu, kdy zas přiberu. Téměř žádné nevyhazuju – syndrom chudého Husákovy dítky? Možná jsem jen hromadící typ, který má problém se zbavit i knih a časopisů, v kterých tehdy listoval, když mu ve čtvrtek třeba zbylo na Literárky či antikvariát. Paradoxně kvůli tomu působím jako konzumní tvor – nerada se zbavuji něčeho, co stálo „jen pár kaček“, zato vydřených na brigádách. Dnes abych se při přemítání o tehdejší čas téměř styděla, že ve třiceti jsem si vydělala na auto a že jej nebudu splácet do konce života jako někdejší „škodovkáři“. Žiju v době, kdy můžu dělat v home office, říkat si živostnice, ale zároveň dost těžko hledám klasickou práci – takovou, co měl táta, kdy dostal na výplatní pásce i halíře na toaleták a propisku, a dny dovolené měl tiptop spočítané. Svobodný podnikatelský trh mi chvílemi

připadá jako těžká koule na noze. Kdybych psala deník dnes, kdy kolem vládne mamon a bída nevymizela, těžko říct, zda by se atmosférou lišil od toho před dvaceti lety.

■ Kapitalismus. Vlastně - nerozumím mu. Neuměla bych jej vykládat dětem v dějepise, ani v občanské nauce. Jsou pojmenování jevů, postojů či dějinných období, která dnes jako by sémanticky nesla a priori pejorativní poselství, byť tomu tak prvotně nebylo. Feminismus, rasismus... trochu sem spadá i kapitalismus? Nemělo by jít – pro laika - o označení ekonomického směru, nikoli o přesvědčení či postoj spojený s politickými aspekty? Těžko říct, kde se vezme ta anabáze, která z čehosi bez negativních odstínů učiní sprosté slovo, vyzdvihne jedno z hledisek – většinou to hodnotově nejsyrovější či nejpokleslejší. Pro někoho je kapitalismus spojen s Karlem Marxem a vykořisťováním kapitalistou, který se žene jen za ziskem – a to nezní prvoplánově pozitivně a v naší době „kmotrovských“ podnikatelsko-politických vztahů ani apoliticky. Lidé si v první chvíli neuvědomí kapitalismus jako vyspělejší náhražku k feudalismu či otrokářství. Jistě, ekonomika a dějinný vývoj jdou ruku v ruce... proč by ale kapitalismus ve smyslu tržního hospodářství měl být něčím špatným, že? *Možná proto*, že zdůrazňuje nerovné vztahy ve společnosti (ale není snad fér, že kdo pracuje kvalitněji, má mít vyšší odměny?), *možná proto*, že tady někde je zárodek dnes tak prosáklé mašinérie zkorumpovaných zakázek, *možná proto*, že hlavním cílem je tvorba zisku a podnikatelský úspěch dnes někteří víceméně neodpouští (a debaty o progresivní dani do toho jen zapadají). *Možná proto*, že se tak označovalo to, co nám bylo tak nelibé na západním vyspělém světě, kde těch riflí každý měl dost, když já a vy jsme měli ty své první.

■ V současnosti, kdy kraji vládne komunistická strana a hovoří se v parlamentních volbách 2014 o předpokladu vítězství levice, je komunistická ekonomie a nedokončené Marxovo dílo Kapitál možná záhodno mít na nočním stolku. Abychom věděli... Víte, ideální zemi, kde jsou si všichni rovni, ve třetím miléniu nevěřím, ani kdyby nějakí idealisté vyhráli na plné čáře - už proto, že celá historie od starověku je politicko-ekonomickými dějinami nerovných vztahů, byť nerovnost lze akceptovat tehdy, pokud se k ní dobereme nikoli vykořisťováním, ale spravedlivým procesem: Jako třeba, když se snažíme víc než ostatní, odpracujeme kvalitně víc než ostatní, dáváme a tedy dostáváme více ...a pak ani nemáme problém být solidárnější.

Čekáme lepší zítřky. Přijde-li nový směr, nový –ismus (ať už to třeba bláhově bude „to nejlepší“ mezi západní vyspělou demokracií a levicovou ideologií se zaručenou prací a bezplatným vzděláním), opět bude někde v pozadí postaven na třídních nerovnostech jako kdysi otrokář versus vazal, feudál versus nevolník. Jen doufám, že tentokrát hranice a klíčky mezi tím, kdo je komu privilegovaným patricijem a kdo plebejcem, nebude ještě více zašmodrchaná než za poslední tři tisíce let, ať bylo třídní uspořádání jakékoliv.

Podpora rozvoje česko-saského příhraničního hospodářského prostoru

Okresní hospodářská komora Most spolu s německým partnerem CAP Oelsnitz je řešitelem projektu „Česko-saský příhraniční hospodářský prostor - Nové výzvy“ č. ERE-0546-00 podpořeného z Fondu malých projektů programu Cíl 3, který je zaměřen na podporu spolupráce Saska a České republiky.

V rámci projektu se systematicky věnujeme statistickým údajům charakterizujícím hospodářské a sociální prostředí ve dvou příhraničních regionech – na české straně je to Ústecký kraj, na straně saské pak Krušnohorský okres (Erzgebirgskreis). V minulém čísle jsme uvedli informace o základním členění podnikatelských aktivit po obou stranách hranice. V aktuálním vydání uvádíme vybrané parametry týkající se sociálního prostředí – zaměstnanosti:

- Počet nezaměstnaných obyvatel v Ústeckém kraji (ÚK)
- Počet nezaměstnaných obyvatel v Krušnohorském okrese (Erzgebirgskreis – EK)

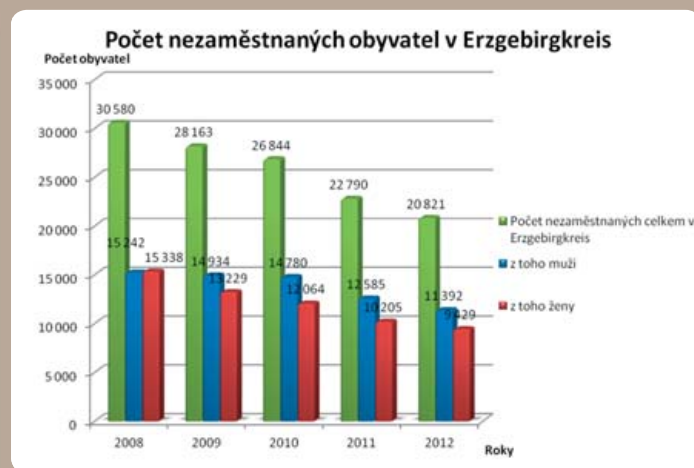
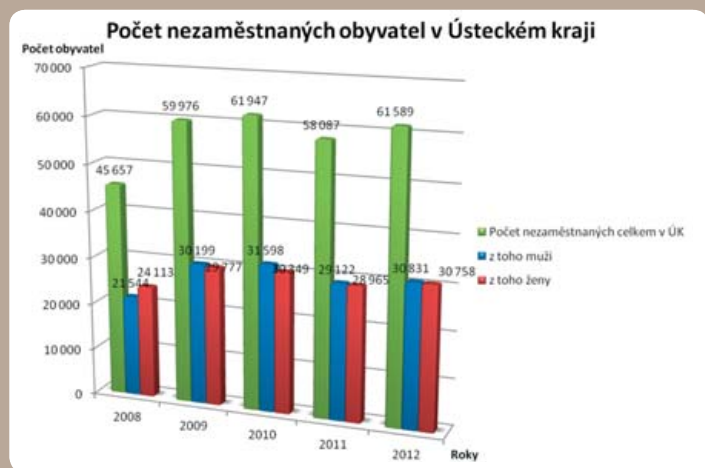
- Míra nezaměstnanosti v ÚK a EK
- Míra zaměstnanosti v ÚK a EK
- Počet výdělečně činných osob v ÚK a EK
- Hodinová mzda za vykonanou práci v ÚK a EK

Ústecký kraj vykazuje dlouhodobě v rámci celé České republiky nejvyšší míru nezaměstnanosti, což v absolutní hodnotě znamená, že počet nezaměstnaných osciluje kolem 60 000 osob. Zatímco ještě v roce 2008 převažovaly ve skupině nezaměstnaných ženy, od roku 2009 vedou muži.

Krušnohorský okres na saské straně představuje ve srovnání se Spolkovou republikou Německo region s velmi nízkou úrovní mezd a vysokou dis-

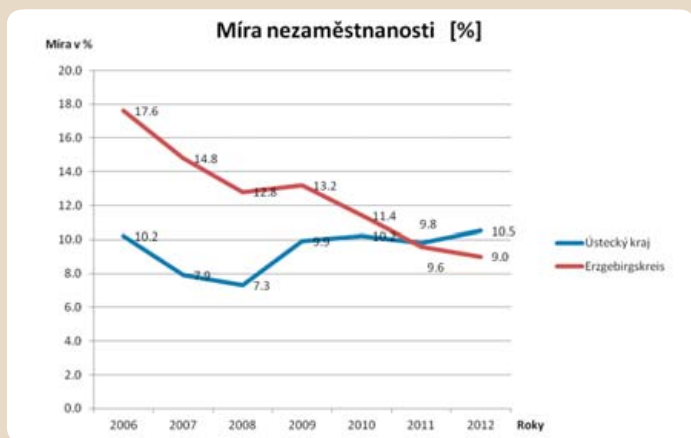
ponibilitou pracovních sil. Ač se u tohoto území jedná převážně o horské polohy, je hustota obyvatel více než 200 obyvatel na km² a s tím je spojena i značná hustota průmyslu a služeb. Z důvodu nedostatku lidských zdrojů a přizpůsobení se německému průměru stoupají v poslední době příjmy. Jde o to, aby zejména mladí lidé v regionu zůstávali.

Zatímco počet nezaměstnaných v Ústeckém kraji se v posledních čtyřech letech významně nemění, v Krušnohorském okrese se podařilo jej snížit zhruba o třetinu – z 30 000 na 20 000 nezaměstnaných osob. Uvedené skutečnosti jsou patrné následujících dvou grafů.

Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Ústí nad Labem a Wirtschaftsförderung Erzgebirge

Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR k poslednímu dni sledovaného období. I přes mírný pokles nezaměstnanosti v roce 2011 zůstává Ústecký kraj regionem s nejvyšší nezaměstnaností.

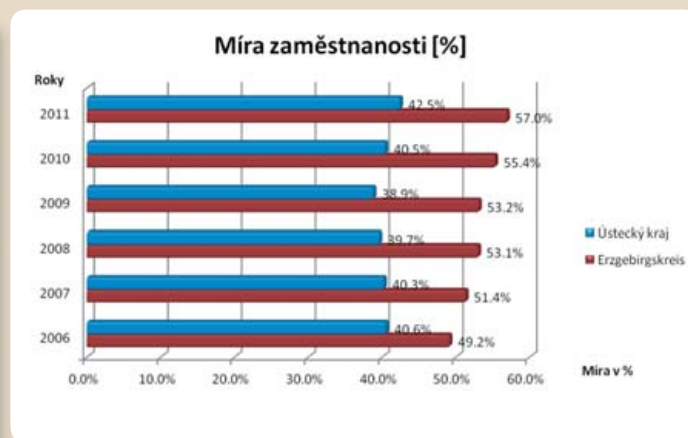

Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Ústí nad Labem a Wirtschaftsförderung Erzgebirge

V Ústeckém kraji se dlouhodobě výrazně nemění podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (jedná se o poměr počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve sledovaném věku k počtu všech obyvatel Ústeckého kraje ve sledovaném věku v procentuálním vyjádření).

Nezaměstnanost v Krušnohorském okrese dlouhodobě (měřeno od roku 1990) enormně klesá. Zatímco před 23 lety byla registrována nezaměstnanost více než 25%, nyní je to méně než 10% nezaměstnaných. Jejich počet i nadále klesá. Přibývá stále více volných míst, především neobsazená místa v učňovských školách charakterizují v současnosti trh práce.

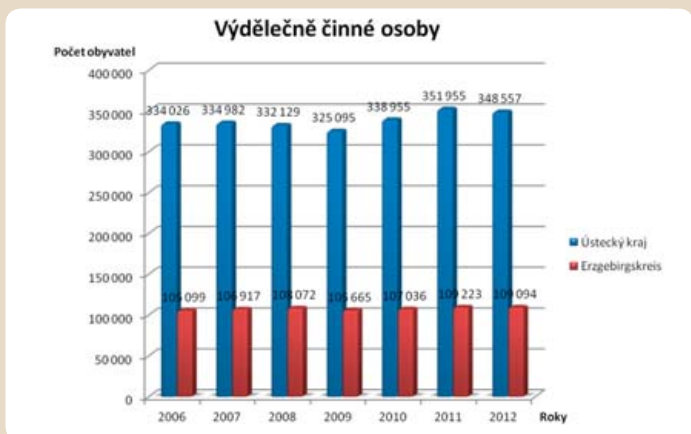
Je třeba upozornit, že v tomto případě nelze srovnávat absolutní čísla míry nezaměstnanosti na saské a české straně, protože ta jsou výsledkem poněkud odlišných metod výpočtu. Nicméně lze velmi dobře porovnávat trendy vývoje daného parametru v Krušnohorském okrese a v Ústeckém kraji.

Zdroj: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem a Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústeckém kraji a Wirtschaftsförderung Erzgebirge

Jedná se o podíl počtu zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, za které je odváděno sociální pojištění, ke všem obyvatelům Ústeckého kraje v procentuálním vyjádření. Míra zaměstnanosti v Ústeckém kraji dlouhodobě výrazně zaostává za celorepublikovou úrovní.

Krušnohorský okres má vysokou míru zaměstnanosti jak v porovnání se Saskem, tak i s Německem. Je to způsobeno především tradičně vysokou zaměstnaností žen, která je podmíněna např. dostatečným počtem míst v dětských zařízeních. Míra zaměstnanosti měla v letech 2006-2011 mírně stoupající tendenci.

Zdroj: Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústeckém kraji a Wirtschaftsförderung Erzgebirge

Jedná se o počet zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, za které je odváděno sociální pojištění. V Ústeckém kraji se jedná o cca 350 000 osob, přičemž v posledních letech vykazuje toto číslo stoupající tendenci. Lze předpokládat, že tento nárůst je tvořen vzrůstem počtu osob, které se pouštějí do samostatného podnikání.

Počet zaměstnanců platících povinné sociální pojištění v Krušnohorském okrese v posledních letech stoupá a drží se nyní na vysoké úrovni. Mnohé podniky se chtějí dále rozrůstat a hledají nové lidi. V současnosti dochází na základě nepříznivého demografického vývoje a pohybu obyvatelstva k enormnímu úbytku počtu obyvatel v Krušnohoří. V příštích letech nemůže region potřebu pracovních sil krýt z vlastních zdrojů. Proto je patrný velký zájem o příliv obyvatel z vnitrozemí i ze zahraničí do tohoto krušnohorského regionu.

Zdroj: Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem a Wirtschaftsförderung Erzgebirge

Jedná se o peněžní plnění nebo naturální mzdy za práci, kterou zaměstnanec vykonal v pracovním poměru. Jsou to základní mzdy a platy, příplatky a ostatní složky mzdy nebo platu. Jedná se o mzdy bez ostatních osobních nákladů snížené o náhrady mzdy. V Ústeckém kraji vykazuje hodinová mzda v letech 2006-9 spíše stagnaci nebo jen velmi mírný nárůst.

Hodinové mzdy jsou Krušnohorském okrese ve vztahu k Sasku a Německu velmi nízké. Za povšimnutí stojí, že v údajích jsou obsaženy všechny platby zaměstnavatele včetně sociálních odvodů. Úroveň mezd v Krušnohorském okrese je velmi diferencovaná, rozdíly nejsou jen mezi různými odvětvími, nýbrž i uvnitř odvětví, liší se od podniku k podniku. Zvláště pak v oborech služeb, obchodu a gastronomie se vyplácí nízké mzdy.

Problematika středního školství

PaedDr. Karel Vokáč

Článek stručně nastiňuje problematiku středního odborného školství v poměrech České republiky od roku 1989 a jeho směřování v rámci tržního hospodářství.

Rok 1989, zlomový rok v očekávání naší společnosti. Rok, kdy se vše staré a nenáviděné odstraňovalo, odborníci se předháněli v předkládání jednoduchých a zaručeně účinných šablon v oblasti ekonomiky, zdravotnictví, školství a opěvovali nástup tržního systému, který vše vyřeší. Ale ouha, nevyhlili jsme z vaničky, po nezbytné koupeli, s vodou i dítě? Je skutečně tržní hospodářství schopno vyřešit fungování odborného školství? Neměli bychom některé postoje a postupy zrevidovat, zda skutečně byly pro odborné školství přínosem či nikoliv?

Nacházíme se v roce 1989. Odborné školství v České republice je rezortně zaštitěno významnými firmami, vesměs národními podniky. Ovšem národní podniky se během několika měsíců rozpadají na různé malé výkonné i nevýkonné firmy, transformují se na různé akciovky a eseróčka, dochází k dělení a uprostřed tohoto ekonomického varu se potácí odborné školství.

Do této doby mělo jasná pravidla. Tím prvním byla podpora a záštita velkých firem. Střední odborná učiliště byla podporována velkými firmami a často nesla i jejich název, např. SOU n. p. Pozemní stavby Ústí nad Labem či SOU n. p. Severočeských hnědohuhelných dolů apod.

Dalším fenoménem byl institut učňovské smlouvy. Jejím smyslem byla příslušnost učně k firmě, která

jeho učební poměr platila. Tedy ne stát, ale firma platila výuku žáka a současně si i kontrolovala jeho prospěch a růst.

Následoval jeden z nejtěžších omylů polistopadového vývoje ve středním školství. Tímto omylem byla bezprecedentní rezortní delimitace odborného školství a přesun kompetencí pod MŠMT, které nebylo ani omylem připraveno na řízení ekonomicky a odborně náročného systému. Ale MŠMT si dokázalo s touto „horkou bramborou“ poradit a elegantně ji přehodilo na nově vznikající vyšší územně správní celky /kraje/.

Do této doby, kde nikdo pořádně nevěděl, co je a co není správně, vstoupily různé společnosti a nezbytní poradci, aby vtiskli „novou tvář“ střednímu odbornému školství. Firmy a lidé, kteří neváhali postavit na stejnou rovinu gymnaziální školství a střední odborné školství, aniž by je zajímaly podstatné rozdíly mezi jednotlivými typy vzdělávacích institucí.

A do toho vstoupila ekonomická krize a snahy zřizovatelů odborných škol šetřit, jedním z objektů šetření se staly i odborné školy.

Co zatím funguje

Je to spolupráce mezi školou a firmami, které se chtějí podílet na vzdělávání žáků.

Jako příklad uvedu spolupráci SŠT Most a firmy Bilfinger Industrial Services Czech, s. r. o. při výchově a vzdělávání žáků v učebním oboru: 23 – 51 – H/01 Strojní mechanika - zaměření:

- Strojář
- Potrubář

Postup spolupráce má pevná pravidla

1. Prvotní jednání mezi školou a firmou

Zástupce školy seznámí firmu se vzdělávací nabídkou /rejstřík oborů/ a s obsahem školních vzdělávacích programů /ŠVP/.

Zástupce firmy seznámí školu s výrobním programem a navrhne začlenění odborných témat do ŠVP školy.

2. Náborová činnost

Nábor provádí zástupci školy a firmy v úzké součinnosti a probíhá na základních školách, buď přímo ve vyučovacích hodinách, nebo v rámci třídních schůzek.

Zástupci školy a firmy se též účastní veletrhů vzdělávání a spoluorganizují „Dny otevřených dveří“ v areálu SŠT Most.

Od září 2013 budou probíhat v prostorách dílen ukázkové dny pro žáky ZŠ, kde se žáci prakticky seznámí s obory, které nabízíme. Tyto akce budou probíhat v součinnosti s firmami z regionu a po projednání s předsedou OHK Most Ing. Rudolfem Jungem máme příslib spolupráce OHK Most na těchto akcích.

3. Přijímací řízení

Přijímacího řízení se zúčastní nejenom zástupci školy, ale i zástupci firmy.

Následuje schůzka rodičů vybraných žáků za účasti ředitele školy a personalisty firmy.

Po pohovorech s rodiči a potenciálními žáky se podepíše smlouva mezi školou, firmou a zákonnými zástupci žáka, kde jsou jasně vymezena práva a povinnosti všech tří stran.

4. Organizace školního roku

Zástupce firmy se spolupodílí na organizaci, např. na zahájení školního roku, pedagogických trojek, třídních schůzek, pedagogických radách, hodnocení žáků, praxe v provozech firmy, stáže v provozech firmy, exkurzí, sportovních akcích, kulturních akcích, závěrečných zkoušek, zakončení školního roku apod.

5. Závěrečné zkoušky

Škola organizuje písemné, praktické a ústní závěrečné zkoušky. Firma se podílí na námětech do praktické závěrečné zkoušky. Praktické zkoušky se mohou též konat na provozních pracovištích firmy.

Ve zkušební komisi zasedá též odborník z firmy.

6. Nástup do firmy

Do firmy nastoupí absolvent, vybavený teoretickými znalostmi, praktickými dovednostmi a pracovními návyky. Absolvent, který cítí sounáležitost k firmě.

Vše je ovšem dáno na dobrovolnosti firem a do celého vzdělávacího procesu zatím není „vtažen“ stát ani hospodářská komora.

Naskýtá se otázka, jak z tohoto ven

Profesionalizace hospodářské komory a povinné členství podnikatelů a živnostníků v jejich strukturách je základním stavebním pilířem duálního školství v Česku. Stavět na dobrovolnosti firem a škol je špatné. Každý kvalitní systém má svá pravidla a ta musí mít i systém duálního školství v podmínkách ČR.

Principy, které uvádí viceprezident HK Zdeněk Somr v UN č. 19/2013, jsou v podstatě uvedeny v život, kolabují však na nezájmu většiny firem. V případě základních prvků tzv. českého klonu duálu, je tento systém průchodný již dnes.

Určitě nikdo nebrání firmám se s těžejně podílet na schvalování oborů vzdělávání. Myslím, že MŠMT tuto záležitost nechává prostupnou na úrovni celonárodní diskuze a firmy jen tuto možnost nevyužívají. Školy i MŠMT by tuto diskuzi určitě přijaly včetně nejdůležitějšího diskutéra, zaměstnavatele! Rozhodování o tom, jaké obory vzdělávání a v jakém počtu budou otevírány, jsou opět na zaměstnavatelích a jejich názor bude vždy nejdůležitější. Oni jsou těmi nejdůležitějšími stavebními kameny trhu práce, toho trhu, který by měl tyto problémy řešit. Pro odborné školy jsou zaměstnavatelé v této diskuzi nejdůležitějšími partnery.

To, že zaměstnavatel určuje obsah praxe žáků, je snad logické. V naší škole se tento prvek objevil pouze u firmy BIS Czech, s.r.o. Ostatní firmy berou RVP a ŠVP jako jakousi záležitost školy, ale tomu tak opravdu není.

Zásah do teorie je také logický. Propojení teorie s praxí je na každé odborné škole velmi důležitým prvkem komplexního odborného vzdělávání žáků. Spolupráce s firmami, žijícími každodenním aktuálním odborným životem, pomáhá operativně aktualizovat obsah odborných předmětů ve škole. Prostor pro firmy v současné podobně středního odborného školství bezesporu je. Jako příklad dobré spolupráce si opět vezměme firmu BIS Czech, s.r.o., která v prvním náborovém roce své spolupráce se SŠT Most podepsala smlouvou s více než padesáti zákonnými zástupci žáků v rámci oboru strojní mechanik se zaměřením svářeč nebo potrubář.

Zároveň je nutné, aby stát podpořil zaměstnavatele např. v podpoře firemních investic do vybavení určeného pro vzdělávání žáků atd.

Doufáme, že se na úrovni celonárodní diskuze opět vrátíme k ověřeným kvalitám českého odborného školství obohaceného o prvky duálního systému.

PaedDr. Karel Vokáč
ředitel SŠT Most

800 521 521
www.kb.cz

Rozjedeme
i vaše
podnikání

Profi účet
nyní až
na 3 roky
zdarma

Profi účet
pro začínající
podnikatele

- vše potřebné pro snadnou správu firemních financí
- podnikatelský servis

limcentrum
**Banka roku
2012**

NEJLEPŠÍ BANKA 2012
CENA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN

inzerce

NA PARTNERSTVÍ ZÁLEŽI

■ Při otevření Profi účtu do 6 měsíců od založení podnikání získáte Profi účet na 3 roky zdarma. Při otevření Profi účtu do 12 měsíců od založení podnikání získáte Profi účet na 2 roky zdarma. Poplatky za vedení Profi účtu jsou daný měsíc naučtovány a další měsíc vráceny v plné výši v rámci konceptu MojeOdměny. Nabídka je platná pro nově otevřené Profi účty do 30. 9. 2013.

Rotary, business, etika a úspěch

Stanislav Srnka

MOTTO ...

„SLUŠNOST MUSÍ MÍT BUDOUCNOST, SLUŠNOST SE MUSÍ LIDEM VYPLATIT.“

„VAŠE RUCE SI MŮŽEME KOUPIŤ, VAŠE SRDCE MUSÍME ZÍSKAT.“

„JESTLIŽE ČLOVĚK NEUMÍ ZMOBILIZOVAT SRDCE, MYSL A ZÁJEM NEJEN ZÁKAZNÍKA, ALE TAKÉ ZAMĚŠTNANCE SPOLEČNOSTI, PAK NEMŮŽE NIKDY DOUFAŤ, ŽE VYBUDUJE SILNOU SPOLEČNOST A ORGANIZACI.“

„TO, ČEMU JSME ZVYKLI ŘÍKAT HOSPODÁŘSKÁ KRIZE, JE JINÉ JMÉNO PRO MRÁVNÍ BÍDU. MRÁVNÍ BÍDA JE PŘÍČINA, HOSPODÁŘSKÝ ÚPADEK JE NÁSLEDEK. V NAŠÍ ZEMI JE MNOHO LIDÍ, KTEŘÍ SE DOMNÍVAJÍ, ŽE HOSPODÁŘSKÝ ÚPADEK LZE SANOVAT PENĚŽI. HROŽÍM SE DŮSLEDKU TOHOTO OMYLU.“

TOMÁŠ BAŤA

Málokdo ví, že celosvětové hnutí Rotary International, které v má v současnosti 1,2 milionů členů a působí ve 34 tisících klubech po celém světě, vzniklo v roce 1905 jako obchodní klub. Klub se však odlišoval svým posláním v oblasti kontribuce zisku do projektů pomoci potřebným. Tím, že se jeho zakládající členové rekrutovali z řad významných podnikatelských a společenských kruhů, tak jejich ideovým a obchodním propojením mohla vzniknout největší filantropistická organizace na světě. Jejich následovníci si byli plně vědomi odpovědnosti k ideálům svých otců zakladatelů, a tak šířili jejich myšlenky a ideály dál, až vzniklo celosvětové hnutí. K tomu, abychom lépe pochopili zrání a vývoj rotary, nejlépe poslouží nahlédnutí do historie jeho vzniku ve světě a v našem československém distriktu 2240.

Stručná historie Rotary International

Historie rotary se začala psát 23. února 1905. Tehdy byl v Chicagu (Illinois, USA) založen čtveřicí přátel první rotary klub na světě. Jeho ideály se začaly rychle šířit po USA i do dalších zemí severní a jižní Ameriky a Velké Británie. Kontinentální Evropa se prvního rotary klubu dočkala až v roce 1920 zásluhou Madridu. Pro to, aby se rotary mohlo šířit Evropou, musely odeznít následky 1. světové války, a to nejen materiální, ale i politické a společenské, obyvatelé dříve zneprátených zemí a jejich představitelé museli k sobě navzájem nalézt důvěru a porozumění. Zvýšený zájem obyvatel Evropy o rotary a naopak rotary o Evropu souvisel do jisté míry i se vznikem Společnosti národů v roce 1919, mezi jejíž zakládající členy patřilo i nově utvořené Československo. Stejně tak začala rozvíjet svoji činnost na širší mezinárodní úrovni řada jiných organizací. Ústředí RI pověřilo organizací aktivit rotary na území kontinentální Evropy Freda Warrena Teeleho a ve švýcarském Zurichu otevřelo v roce 1923 regionální kancelář.

Historie Československého Distriktu 2240

Základy pro vstup rotary do Československa se začaly utvářet v roce 1924. Fred Teele zde inicioval několik přípravných schůzek, které organizoval Antonín Sum. Schůzky se uskutečňovaly v bytě rodiny Masarykových na Pražském hradě. Slavnostní inaugurace prvního československého rotary klubu, RC Praha, se konala v pražském Obecním domě 14. září 1925. Na konci roku 1925 sdružoval pražský rotary klub 34 členů.

V průběhu následujících dvou let byly založeny další rotary kluby v Bratislavě, Brně, Hradci Králové, Karlových Varech, Pardubicích, Plzni a Českých Budějovicích. Tyto kluby vytvořily dostatečně silnou základnu (239 členů) pro to, aby mohlo být Československo 26. září 1927 prohlášeno za Rotary distrikt s evidenčním číslem 66. Prvním guvernérem byl zvolen Josef Schulz z RC Praha (v rotariánském roce 1928/1929 se stal jedním z ředitelů chicagského ústředí RI, jeho nástupcem v této pozici na ústředí RI byl v roce 1936/1937 Karel Neuwirth z RC Brno). Čestnými guvernéry se později stali oba tehdejší prezidenti Československé republiky – Tomáš Garrigue Masaryk i jeho nástupce Edvard Beneš. Inaugurace distriktu se uskutečnila v pražském Obecním domě za přítomnosti tehdejšího prezidenta RI Arthura H. Sappa, generálního tajemníka RI Chesley R. Perryho a dalších dvou stovek účastníků. V průběhu konference se také konalo setkání zástupců československých, rakouských a maďarských klubů.

V roce 1938 je rotariánské společenství zastoupeno v 60 státech světa, sdružuje 4500 klubů a 187 000 členů. V té době je Československo co do počtu rotary klubů (49) po Velké Británii a Francii třetím nejsilnějším státem Evropy a v poměru mezi počtem rotariánů (1297) a počtem obyvatel

země dokonce z celosvětového pohledu na místě prvním.

Mnichovská dohoda, kterou v září 1938 uzavřela nacistická Třetí říše, rotariánské aktivity ukončila. O schůzkách rotariánů (bývalých) v protektorátu Čechy a Morava a ve Slovenském státě zprávy neexistují. Poválečná statistika však uvádí, že 108 bývalých československých rotariánů zahynulo v nacistických koncentračních táborech a na popravištích.

S obnovením samostatného Československa po 2. světové válce začaly obnovovat svoji činnost i rotary kluby a to již během roku 1945. Významným iniciátorem v tomto směru byl mimo jiné i Jan Masaryk, v té době československý ministr zahraničí. Slibně se rozvíjející start však v roce 1948 zastavil příchod komunistů k moci. Rotary kluby byly rozpuštěny. „Železná opona“ se uzavřela.

Tomáš Baťa a Rotary

Téma „Temy“ je vývoj podnikání v České republice. Proto bych rád vyzdvihl jednoho z řady významných rotariánů, kteří měli lví podíl na rozvoji podnikání a našeho hnutí v Československu. Je jím Tomáš Baťa, který byl nejen významný podnikatel s vysokým morálním kodexem, ale také velmi odpovědný rotarián, který finančně podporoval projekty a myšlenky rotary. Pro mnohé členy byl a je významnou morální autoritou a etalonem úspěšného podnikatele. Díky jeho vnitřní síle a schopnosti ovlivňovat život miliónům lidí ve smyslu zvyšování jeho kvality, zůstane navždy v našich srdcích.

Stanislav Srnka

Prezident Rotary Club Most 2012-2013

Rotariáni na Mostecku

Manfréd Hellmich

Mosteční rotariáni dostávají v tomto časopisu průběžně šanci prezentovat své více než stoleté ideály i svoji současnou činnost. Rotariánské hnutí bylo založeno počátkem 20. století podnikateli a vůdčími osobnostmi s cílem být především užiteční své profesi a obci, ve které žijí, pracují a podnikají. Ideály spojené s etickým chováním ve všech oblastech lidské činnosti, humanitárními službami a prosazování dialogu a komunikace mezi lidmi ale oslovuje v konzumní společnosti 21. století stále méně lidí.

Výchova, vzdělávání a pak reálný život ve spotřební společnosti vedou jednotlivce k pragmatismu, nezájmu o veřejné záležitosti a k obecné pasivitě, protože nevěří, že mohou přispět k přítomnému a budoucímu vývoji společnosti. Technologický a společenský vývoj, který by nám měl pomoci pochopit podstatu naší přítomnosti na Zemi a život usnadňovat, nám ho naopak komplikuje. Jednou větou výstižně vyjadřuje dnešní situaci před svými studenty profesor MIT Jay W. Forester – „opravdu vážné problémy, kterým bude lidstvo čelit, se týkají naší neschopnosti chápat naše složité lidské systémy a řídit je“.

Kolegové z klubu se ve svých příspěvcích v tomto časopise už podělili o názory na řadu aktuálních témat, dotýkajících se morálky a etiky v české politice, strategických zdrojů a technologií, surovinové politiky, ekonomické základny regionu, životního prostředí i příčin současné ekonomické krize atd.

Já bych rád připomněl, kdy a jak našlo rotariánské hnutí na Mostecku své příznivce, jak se mostecký klub prezentuje v regionu a obcích a jakou roli by chtěl ve společenství dobrovolných organizací hrát v budoucnu.

Rotariánské hnutí bylo v ČR obnoveno v r. 1991. Rotary kluby existovaly v ČR od r. 1925, byly ale za totalitárních politických režimů od r. 1939 likvidovány. Myšlenka na založení klubu, který by se přidal k více než 30 tisícům klubů v asi 180 zemích světa a s 1,2 miliony členy, vznikla v polovině 90. let minulého století. Několik nadšenců z Mostecka začalo oslovovat osobnosti z různých oborů lidských činností, o kterých se vědělo, že jsou uznávanými profesionály i respektovanými lidmi ve společnosti. Byla to doba ideálů, plná očekávání i nadšení. Podařilo se shromáždit na dvě desítky osobností, které se pustily do složitého procesu zakládání a napojení na světovou síť. V r. 1996 byl klub registrován s pořadovým číslem 31 640 a stal se součástí rakouského distriktu. Od samého počátku doprovázel klub obecně šířený předpoklad uzavřeného a nedůvěryhodného společenství, přirovnávaného ke svobodným zednářům. Osvěta tedy zůstala důležitým článkem našeho působení. Rotariánství ale nevyžaduje jenom vysokou odbornost a dobré jméno v obci a regionu, ale také ochotu k dobrovolnictví z vlastní vůle, prováděném ve prospěch druhých a bez nároku na finanční odměnu. Motivace každého člověka k dobrovolné práci je jedinečná, většinou jde o kombinaci více důvodů, k nimž patří touha po užitečnosti a předávání zkušeností (altruismus), služba potřebným, občanská odpovědnost apod. Členy klubu se stali samozřejmě i lidé, kteří očekávali zpětný zisk, nebo taci, jejichž morální kvality se postupem času projeví jako neslučitelné s rotariánstvím a klub opustili.

Humanisticky motivovaná činnost (filantropie), která je spojená s potřebou finančních prostředků, si ale vyžaduje dobře zajištěného jedince, nebo úspěšnou firmu. Firemní filantropii považujeme za navazující a vyšší formu k osobnímu dárcovství. Často se takový projev označuje jako společenská odpovědnost firem. Naší snahou je do našich akcí a činností zapojit především menší a malé firmy (na velké se masově obracejí obce a stovky neziskových organizací). Přitom jsme si ale vědomi, že o filantropii lze diskutovat jen s firmami, které jsou na trhu úspěšné. Celý historický vývoj je třeba považovat za hospodářské a navazující sociální změny. Jen úspěšné a dobře organizované hospodářství přináší materiální a duševní bohatství společnosti. To umožnilo rozvoj vědy a techniky

a společenských činností, tedy sociální růst obyvatelstva, podporu umění, kultury, vzdělávání, charity apod. Dobrovolné činnosti ale nemohou nahradit stát nebo profesionální, placené činnosti, mohou být pro společnost jen doplňkovým přínosem.

Za uplynulých 17 let jsme realizovali desítky projektů za téměř 8 mil. Kč. Byly to služby a pomoc potřebným, zaměřené např. na rekonstrukce sociálních zařízení pro děti, seniory i postižené, opravy objektů po povodních v r. 2002, podpora mládežnických akcí, vydání regionální vlastivědy Mostecka pro školy a oprava nejstarší stavební památky Mostecka – románského kostelíka v Bedřichově Světcích. Také jsme pomáhali spolufinancovat rotariánské projekty v zahraničí, z nichž globální význam má odstranění dětské obrny a výměnné pobyty mladých lidí po celém světě a přímá pomoc po živelných katastrofách (např. po hurikánu Katrině v Luisianě v USA v r. 2005).

Dále se zaměřujeme na lokální a regionální specifika a problémy, kterým chceme porozumět a přispět naší profesionální základnou i spoluprací se zahraničními kluby k jejich řešení. Zabýváme se školstvím, působením obcí a hospodářskými specifiky Mostecka. Také se dlouhodobě snažíme prezentovat vývoj a život na Mostecku odlišně od českých a zahraničních masmédií a politiků (viz Spontánní pohled odjinud od Jana Řičana z partnerského klubu v Klatovech na překvapivě změněnou krajinu a atmosféru dnešního Mostecka, v TEMA 02/2012).

Rádi bychom v budoucnosti sehrávali významnější úlohu při upevňování morálních hodnot, etiky v občanské společnosti a samozřejmě také v podnikání. Cítíme, že dialog a komunikace se staly prázdny pojmy. Bez diskusí se ale stále se snižující počet lidí se zájmem o stav a budoucnost našeho regionu nemůže zorientovat a dohodnout. Budeme se snažit sdružit síly s dalšími organizacemi na Mostecku, abychom mohli silněji a fundovaně působit na zastupitelstva obcí a jiných veřejných institucí, pokud nebudou plnit své zákonné a morální povinnosti. Spojenectví s OHK přitom považujeme za klíčové.

Zůstává samozřejmě otázkou, do jaké míry ještě mohou ideály a poslání světového, českého i regionálního rotary hnutí a podobně orientovaných organizací, ovlivnit reálný stav světa na počátku 21. století.

Manfréd Hellmich

Předpověď budoucích kvalifikačních potřeb trhu práce

Ing. Jiří Vích, MBA

Společnost KOMORA s.r.o. je realizátor grantového projektu v rámci globálního grantu Podpora nabídky dalšího vzdělávání v Ústeckém kraji, hrazeného z Operačního fondu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Projekt je realizován v období od června 2012 do května 2014 pod číslem CZ.1.07/3.2.06/03.0039. V rámci realizace byla dokončena jedna z klíčových aktivit – vytvoření metodiky predikce budoucích kvalifikačních potřeb trhu práce.

Tato metodika vychází ze tří etap (aktivace, primární výzkum, závěry a doporučení), které se skládají z deseti základních kroků.

1. AKTIVACE

- a) Ustanovení řešitelského týmu

Zahrnuje především oslovení zástupců Ústeckého kraje, vzdělávacích institucí, zaměstnavatelů, úřadů práce apod. a následné vytvoření týmu, který má plnit tyto hlavní úkoly:

- odhad toho, jaké obory bude trh práce v budoucnu vyžadovat,
- vyhodnocení faktorů ovlivňujících jednotlivé sektory národního hospodářství (struktura a míra nezaměstnanosti, míra inflace, demografický vývoj, vzdělanostní struktura obyvatelstva apod.),

- odhad, kde by se mohly objevit další nabídky, respektive výměna osob na pracovních místech (především po odchodu do důchodu),
- dopady těchto vlivů na systémy vzdělávání, a to hlavně na jeho sekundární a terciární úroveň,
- doporučení pro primární úroveň (především primární dovednosti).

- b) Rešerše dostupných materiálů týkajících se trhu práce

Veřejně dostupné materiály ČSÚ, MPSV, Eurostat apod.

2. PRIMÁRNÍ VÝZKUM

- a) Provedení kompilace dat z jednotlivých sektorů týkajících se vývoje zaměstnanosti. Vytvoření scénáře rozvoje zaměstnanosti ve střednědobém horizontu 3 až 5 let

Vytvoření 3 scénářů vývoje ve střednědobém horizontu 3 – 5 let:

- optimistický,
- reálný,
- pesimistický.

Je nutné, aby na tyto scénáře bezprostředně reagoval vzdělávací systém. Predikce krátkodobých potřeb trhu práce vychází z aktuálních potřeb zaměstnavatelů a trh práce na tyto potřeby musí reagovat operativně. Střednědobá předpověď a dlouhodobá předpověď vychází z ekonometrického modelování a makroekonomických ukazatelů.

- b) Strukturované rozhovory se zaměstnavateli

Rozhovory jsou zaměřeny především na:

- stávající a očekávané potřeby v oblasti dovedností
- změny v podniku (vývoj technologií),
- jak tyto změny ovlivňují požadované dovednosti,
- jakých se to týká povolání,
- jaká jsou doporučení podniků.

- c) Konzultace s vybraným vzorkem zástupců zaměstnavatelů, profesních sdružení a státních orgánů

- poptávka po povolání,
- poptávka po vzdělání,
- poptávka po dovednostech,
- náhradní a substituční poptávka (doplňování chybějících zaměstnanců v současnosti i ve výhledu do budoucna, popř. nahrazení jinými profesemi).

- d) Identifikace aktuálních poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy

- nabídka dovedností,
- data ze škol.

- e) Analýza existujících kurzů, školení a poskytovatelů dalšího vzdělávání

- provázání vzdělávacích programů s trhem práce,
- kontrola, zda jsou rekvalifikační programy v souladu s potřebami trhu práce,
- provázání vzdělávacích programů s národní soustavou kvalifikací a národní soustavou povolání,
- jiné, formální a neformální vzdělávání.

- f) Provedení mezinárodního výzkumu „nejlepších praktik“ a identifikace klíčových znalostí

- srovnání s podobnými zeměmi,
- zjištění, zda je v zahraničí nalezeno řešení a zda je aplikovatelné.

3. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

- a) Realizace workshopů se všemi zúčastněnými stranami - přezkoumání výsledků výzkumu. Nalezení shody účastníků.

- b) Identifikace současných a předpokládaných kvalifikačních mezer, stanovení hlavních odpovědností a termínů. Odsouhlasení závěrů celou expertní skupinou a provedení implementace do 6 měsíců.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

METODIKA

1. fáze Aktivace projektu

1. krok

Ustanovení řešitelského týmu

2. krok

Provedení rešerše dostupných materiálů

2. fáze Primární výzkum

3. krok

Provedení kompilace dat z jednotlivých sektorů týkajících se vývoje zaměstnanosti. Vytvoření scénáře rozvoje zaměstnanosti ve střednědobém horizontu 3 až 5 let

6. krok

Identifikace aktuálních poskytovatelů vzdělávání a odborné přípravy

4. krok

Realizace strukturovaných rozhovorů s vybraným vzorkem zástupců mezinárodních a domácích společností

7. krok

Analýza existujících kurzů, školení a poskytovatelů dalšího vzdělávání

5. krok

Konzultace se zástupci zaměstnavatelů, profesních sdružení a státních orgánů

8. krok

Provedení mezinárodního výzkumu „nejlepších praktik“ a identifikace klíčových znalostí

3. fáze Závěry a doporučení

9. krok

Realizace workshopů se všemi zúčastněnými stranami - přezkoumání výsledků výzkumu. Nalezení shody všech účastníků

10. krok

Doporučení řešení, identifikace současných a předpokládaných kvalifikačních mezer, stanovení hlavních odpovědností a termínů. Odsouhlasení celou expertní skupinou a provedení implementace do 6 měsíců

Vytvořená metodika by měla sloužit především pro rozhodování:

- řídicím orgánům státní správy a samosprávy odpovědným za zaměstnanost a vzdělávání,
- odborným pracovištím v oblasti trhu práce a odborného vzdělávání,
- vzdělávacím institucím, zaměstnavatelům,
- poradenským organizacím zabývajícím se profesním a kariérovým poradenstvím,
- dalším zainteresovaným subjektům a jednotlivcům.

Ing. Jiří Vích, MBA
jednatel společnosti Komora s.r.o.

 Komora s.r.o.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

sebehodnocení RP

CZ.1.04/3.4.04/76.00165

Model sebehodnocení pro rovné příležitosti žen a mužů

Okrsní hospodářská komora Most dlouhodobě prosazuje principy rovných příležitostí žen a mužů (RP) u svých členů. Výsledky průzkumů provedených mezi podnikatelskými subjekty ukazují, že oblast RP, jako součást rozvoje vnímají především firmy s počtem zaměstnanců vyšším než 25. Současně tyto subjekty tvoří cca 94% společností certifikovaných podle některého z procesních modelů řízení např. ISO 9001 ap.Z připomínek subjektů zapojených do projektů žadatele Podnikáme zodpovědně I, II a III (2008 až 2012) vyplývá, že hlavní překážkou integrace principů RP do firemní praxe je nesoulad struktury jejich požadavků s požadavky zavedených systémů řízení, zejména ISO. Rozšíření principů RP by tak napomohla podpora jejich standardizace, která by vymezila mantinely vazeb na ostatní uplatňované systémy, jejichž prokazování je pro subjekty nezbytnou součástí jejich praxe. Existující standardy v oblastech sociální odpovědnosti představují pro většinu firem nadbytečné spektrum požadavků, přičemž problematika RPv nich tvoří pouze minoritní část.

Vzhledem k velkému rozsahu jsou komplexní standardy sociální odpovědnosti prakticky neuplatnitelné ve společnostech MSP. Časté dotazy směřují právě k vzájemné propojenosti standardů, jejich synergie a k potlačení nežádoucích rozporů. Projekt si klade za cíl vytvořit a ověřit standard, který bude účelově zaměřený na měřitelné požadavky v oblastech RP, vyškolit zaměstnance firem, kteří budou standard ověřovat provozním sebehodnocením, stanovit systém jeho supervize (akreditace) a tento standard plošně poskytnout jako základní platformu pro dlouhodobou udržitelnost principů rovných příležitostí žen a mužů. Projekt je pokračováním snahy Okresní hospodářské komory Most, aby se princip RP stal nedílnou součástí chování zaměstnavatelů a současně přestal být deklaratorní a stal se jasně měřitelným.

Projekt je financovaný z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR

MSRP
Model Sebehodnocení
Rovných Příležitostí

Okrsní hospodářská komora Most
Višňová 666, 434 01 Most
www.ohk-most.cz

Vše se mění

Za poslední dvě desetiletí se svět změnil, změnili jsme se i my a také jsme změnili krajinu našeho Mostecka.

Dvě desetiletí jsou pro přírodu neměřitelné epizodky, ale pro člověka je to čtvrtina života. I v parametrech měření času přírody je těch dvacet let člověčích na našem okolí znát. „Homo energetikus“ zajišťující ty nejzákladnější potřeby společnosti v dodávkách energií výrazným způsobem změnil krajinu, ze které čerpal energetické zdroje, u nás je to hnědé uhlí. Příroda ve své podstatě si snad ani nevšimla, byla-li by toho schopná, že

za pouhých 20 let člověk zahladil šrámy, které jí svým konáním způsobil, a vytvořil novou krajinu k obrazu svému s daleko většími užitnými hodnotami. Příroda to akceptovala a vrací sem původní faunu i flóru v rozsahu, o kterém i odborníci pochybovali. A protože nad řeči je vizuální vjem, předkládáme vám, vážení čtenáři, několik pověstných „dvojčat“ osvětleného přírodovědce Ing. Stanislava Štýse, DrSc., Jeho „dvojčata“ jsou situována právě do horizontu minulých dvaceti let.

Rudolf Jung, předseda OHK Most

Hipodrom 1982

Hipodrom 2000

lom Chabařovice 1990

jezero Milada 2005

výsypka Březno 1973

výsypka lomu Březno 2000

lom Most 1989

bývalý lom Most 2012

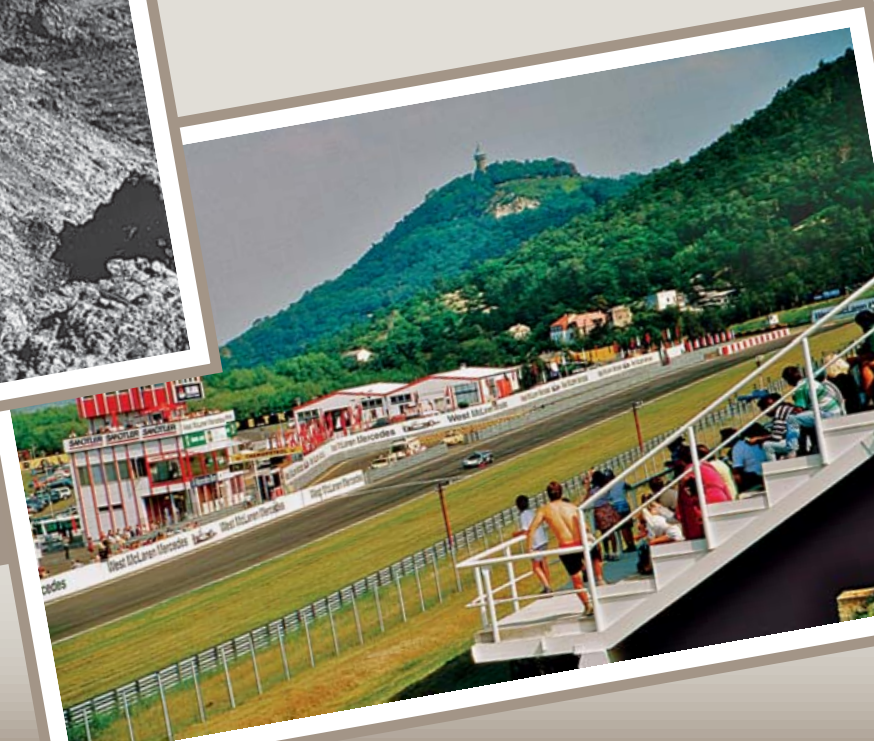
lom Most 1972

Mostecké jezero 2012

Výsypka lomu Vrbensky 1977

Autodrom 2000

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V UPLYNULÝCH DVACETI LETECH

Ing. Jan Sixta, CSc.

Před dvaceti lety jsme žili v prostředí, ve kterém ještě intenzivně doznávalo oslavování překročení závazků v čemkoli, včetně překračování norem znečištění ovzduší, vody i půdy, tu 50x, tu i téměř 1500x, kde smogové prázdniny nebyly z říše snů, ale běžnou realitou, kterou většina tehdejších dětí dobře znala z vlastních zážitků. Dnes je to jiné. Životní prostředí sice ještě není úplně nejlepší a sem tam se nějaké to překročení normy znečištění stále objeví, ale je to zřídka a v řádu jednotek procent.

Životní prostředí ušlo za dvacet let v našem regionu obrovský kus cesty ke svému zlepšení. Pamětníci si jistě vzpomenou na to, že řeka Bílina bývala pokrytá každou chvílí jinak barevnou pěnou z fenolů a jiných chemických látek, že v kraji nikdo neměl problémy s komáry, kteří se neměli kde vylíhnout, protože v kyselých loužích i těch pár larev, kterým se podařilo přežít zimní smogové situace, nemělo šanci. Jaké nastalo „překvapení“, když na jaře roku 1992 se najednou začali objevovat komáři i uprostřed města Mostu a později jsem se na břehu řeky Bíliny potkal i s bobrem, který sem přišel asi až z Labe. Pamatuji se i na to, že jsem po

vzoru svého otce chtěl i svému synovi v roce 1988 ukázat, jak vypadají a jak chutnají „lesní oříšky“ – bukvice – a nemohl jsem v bukových lesích obklopujících Litvínov nalézt jediný plodný buk. A pak stačilo jeden dva roky a příroda se začala vracet k normálu. Z počátku to šlo rychle a každý si těch změn všiml, pak se změny přirozeně zpomalily a my netrpěliví lidé jsme je v hektickém běhu jiných událostí přestali vnímat. Dnes pak získáváme pocit, že vlastně žádné změny nejsou. Navíc nás v tom utvrzují nejrůznější iniciativy a senzacechtiví „taky novináři“, kteří straší tím, že pokud k nějakým změnám dochází, tak jen k těm špatným.

Přitom se náš kraj pomaloučku mění v rekreační oblast s rozlehlými čistými jezery, zelenými lesy i novou zemědělskou krajinou. Když dnes hledáte to, čemu se ještě před dvaceti lety říkalo měsíční krajina, tak musíte dost cestovat a dostat se až někam dovnitř povrchového lomu, protože všude jinde již narazíte na reaktivovanou krajinu.

Rekultivace se za těch posledních dvacet let staly pojmem, který však i dnes, kdy jej znají nejen odborníci, ale i laici, stále trochu budí „vášně“. Ne každý, kdo to slovo zná, si jej vykládá stejně. Jinak si obsah tohoto slova nebo pojmu představí obyvatel Mostecká nebo Sokolovska, jinak Třeboňska či Šumavy; jinak horník, jinak botanik či zoolog a ještě jinak jazykovec. Jinak ten, kdo mluví o jednom pozemku, jinak ten, kdo o území několika čtverečních kilometrů, či dokonce o celém kraji. Proč jedni chápou rekultivace jako spásu krajů devastovaných lidskou činností a druhí jako pokračování devastace jinými prostředky? Proč jedni vidí obnovená pole, rozlehlé lesy a rozvoj místní ekonomiky, zatímco druhí jen stromy v řádcích, snižování biodiverzity a snahu člověka poroučet přírodě? Slovo rekultivace je složeno z předpony re- a základu slova kultivace. Předpona re- znamená vždy nějaký zpětný chod, nějaký návrat k něčemu, co existovalo dříve, k obnově toho, co je specifikováno v základu takového složeného

slova. Kultivace je činnost směřující k vytváření podmínek pro optimální růst a vývoj hospodářsky užitečných porostů, pro permanentní obnovu půdní úrodnosti. Slovo rekultivace pak tedy označuje činnost, která znovu zajistí, aby půda nebo pozemky, které z jakéhokoli důvodu ztratily svoji schopnost poskytovat úrodu, tuto vlastnost opět získaly. A zde je ten problém, proč si slovo rekultivace různí lidé vykládají různě. Ono totiž představuje činnosti vedoucí k hospodářskému využívání krajiny, k pěstování polních plodin i lesních porostů, chovu ryb, zvěře i hospodářských zvířat. Zkrátka ke tvorbě kulturní krajiny přetvářené k potřebám lidské společnosti. Je to trvalá snaha lidstva v posledních dvou tisících letech přetvářet divočinu v kulturní krajinu. Avšak její legitimita je v posledních letech často napadána jako přehnaná, člověka nedůstojná snaha ovládnout přírodu. Těmto novým trendům se přizpůsobuje i reálné provádění rekultivací v tak velkém měřítku, jako je tomu v našem kraji. I zde již nemáme jen a jenom zemědělské rekultivace občas doplněné lesy či vodními plochami, ale pro dlouhodobou stabilitu krajiny se sem vrací i mokřady, neobdělávané plochy a základy budoucí divočiny v sukcesních plochách. Jen se jim trochu nesprávně říká „jiné rekultivace“, nejsou „jiné“ a ani to nejsou „rekultivace“. Jsou to revitalizační, stabilizační prvky krajinného systému, je to další stádium pochopení funkce krajiny i lidské společnosti, která v té krajině chce a má žít.

Ale i zde, v myslích lidí, stejně jako v přírodě, stejně jako v rekultivacích, přechází se o jednu úroveň výš. Sociologové tvrdí, že jedna generace trvá asi 20 let. A každé generaci přísluší jedna úroveň, když generace uplyne, systém postoupí do jiné úrovně. V případě našeho životního prostředí i rekultivací je to úroveň výš, věřím, že tomu tak bude i v naší společnosti.

Ing. Jan Sixta, CSc.

Jak vidíme energetiku ČR a region po 20 letech

Ing. Ladislav Pelcl

Je známou pravdou, že energetika je svalstvem ekonomiky a jedním ze základních pilířů blahobytu obyvatel. Na dostatek elektřiny jsme si zvykli, její dodávky stojí za prací strojů, dopravních systémů, spotřebičů v domácnostech, za teplem a jídlem v našich domovech. Elektřina je připravena v nás obklopujících zásuvkách kdykoliv vykonat práci ve spotřebičích a všestranně nám ulehčit život. Poskytuje spolehlivé služby, které považujeme za samozřejmost.

Energetika představuje složitý systém výroby elektřiny, síťových přenosů, rozvodů a zařízení propojujících její výrobu se spotřebiči. Potřebuje mnoho surovinových zdrojů, její činnost ovlivňuje životní prostředí.

Elektřina je ale rovněž zboží, má svůj trh, její výroba, spotřeba, investice a zajištění bezpečného fungování podléhají ekonomickým zákonům a pravidlům. Elektřinu kupujeme, její cena roste, v energetice úspěšně i neúspěšně podnikají soukromí podnikatelé i stát. Stát na energetiku, ve srovnání s jinými odvětvími, dohlíží, reguluje a hlídá chod systému více než v jiných oborech, aby měl jistotu, že funkce systému zůstanou zachovány.

Spotřeba elektřiny vždy sledovala vývoj ekonomiky, její růst i pokles. Tak tomu bylo i v uplynulých porevolučních letech, ve kterých se energetika transformovala na tržní systém. V novém ekonomickém systému se měnil charakter energetiky, změnila se struktura výroby elektřiny i její užití. Dva grafy nás rychle a jednoduše uvedou do historie a současnosti energetiky. Ve 22letých časových řadách se odráží vývoj základních charakteristik elektrizační soustavy ČR.

V prvním grafu vidíme celkový vývoj výroby elektřiny, vývoj spotřeby elektřiny a salda dovozu a vý-

vozu elektřiny. Spotřeba elektřiny vzrostla od roku 1990 o 19 %, výroba o 37 %.

Z grafu je patrná změna charakteru energetiky ČR, která se z národně orientovaného systému změnila v energetiku, která aktivně a úspěšně působí na zahraničních trzích a dosahuje vysoké aktivní obchodní saldo (čistý vývoz elektřiny). I to jsou známky potřebné robustnosti a dostatečné kapacitní dimenzovanosti energetiky, které jsou zárukou její spolehlivé funkce v dnešní době i v budoucnosti. Dočasně vysoký převis vývozu nad dovozem elektřiny je někdy zjednodušeně kritizován argumentací, že jde o vývoz životního prostředí a že je příčinou zbytečně rychlého vyčerpávání zásob hnědého uhlí, které se na výrobě elektřiny podílí 45% (rok 2012). Ke komplexnímu hodnocení tohoto jevu ale patří dodat, že vyvážená elektřina v roce 2012 svým kladným saldem ve výši 14,6 mld. Kč pomohla snížit obchodní schodek z dovozu ropy a kapalných paliv ve výši 130 mld. Kč a z dovozu zemního plynu ve výši 84 mld. Kč. Dovozy zdrojů energie prostě něco stojí a musí se na ně vydělat.

Pohled na druhý graf, na dlouhodobý vývoj výroby elektřiny, je informací, jak se v průběhu 22 let v ČR měnila celková výše výroby elektřiny a struktura této výroby. Na první pohled je zřejmá stabilizující role hnědého uhlí, kterého se na výrobu elektřiny v současné době spotřebovává kolem 34 milionů tun (především v elektrárnách ČEZ), což se příliš neliší od výše jeho spotřeby před 22 lety. Je z něj patrný i skokový nárůst výroby elektřiny po spuštění jaderné elektrárny Temelín v letech 2002 a 2003. A v posledních letech je z něj patrný i nárůst pestrosti výroby elektřiny z ostatních zdrojů energie.

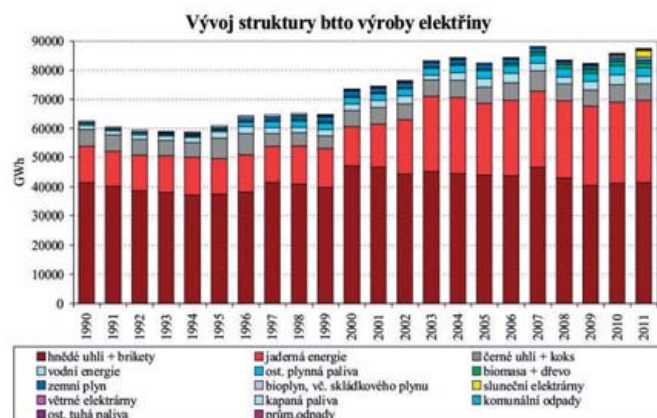
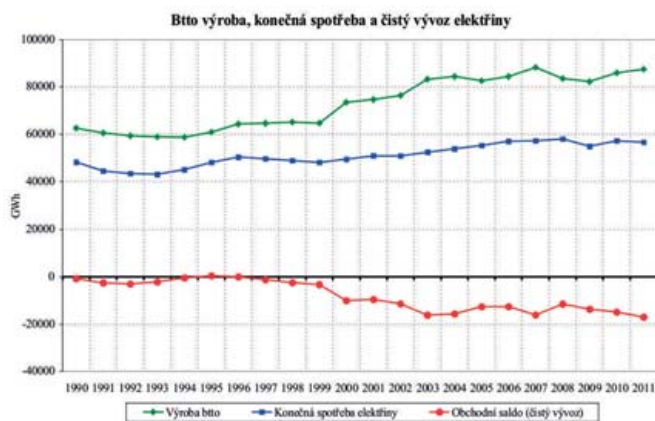
Ty už přestaly splývat do jednoho políčka, ale lze již vidět výrobu elektřiny v solárních elektrárnách, biomasy, bioplynu a z dalších zdrojů energie. Z vysokého podílu hnědého uhlí na výrobě elektřiny vyplývá i složitost změny, ke které se česká energetika chystá, když má vyřešit, čím a jakým tempem nahrazovat ubývající hnědé uhlí, které

české energetice po mnoho desetiletí zajišťovalo jistotu spolehlivého a levného domácího zdroje na její výrobu. Jde i o to, aby tato změna nebyla zbytečně uspěchaná, protože uhelný průmysl si zaslouží racionální využití zbývajících zásob hnědého uhlí a těžeb zajišťujících pro ČR dostatek elektřiny, ale i sociální klid v našem regionu, který většinu těžeb uhlí zajišťoval. Jde rovněž o to, aby na zahlazení následků dlouhodobých těžeb uhlí jeho racionální těžba v budoucnosti vydělala.

Na pozadí čísel v uvedených grafech je zřetelné, že se energetika v uplynulém období úspěšně transformovala, změnila se technologicky, vlastnický, organizační i ekonomický. Elektrárny jsou dnes vybavené účinným zařízením na snížení všech druhů emisí a připravují se na provoz v ještě přísnějších podmínkách ochrany ovzduší. Poskytují při výrobě elektřiny i v technologicky navázaných oborech, především při těžbě uhlí, pracovní příležitosti mnoha lidem.

Energetika a uhelný průmysl stojí před novými výzvami a dalšími transformačními kroky. Nemíjí třeba zesilovat opatření proti uhlé energetice a těžbě hnědého uhlí, ale je potřeba umět spojit minulou výhodu a přínosy s novými požadavky.

Ing. Ladislav Pelcl,
VUPEK-Economy, s.r.o.

Právo a podnikání za uplynulých 20 let

Z hlediska právního je základním právním předpisem pro každého podnikatele obchodní zákoník, tedy zákon č. 513/1991 Sb. Dále každý podnikatel podléhá také úpravě řady dalších právních předpisů, jejichž změny musí bedlivě sledovat. Těmi jsou zejména právní předpisy o živnostenském podnikání, právní předpisy daňové a pracovněprávní. K tomu je třeba ještě v některých případech připočít zvláštní právní předpisy, pokud se podnikatel věnuje specifickému předmětu podnikání, jako je stavebnictví, chemický průmysl, odpadové hospodářství apod. Již na první pohled je tedy zřejmé, že kromě vlastní podnikatelské činnosti, musí podnikatel spoustu času věnovat i sledování legislativních změn přinejmenším u předpisů týkajících se jeho podnikatelské činnosti. Otázkou je, zda je to vůbec možné.

Podstatná část podnikatelské činnosti je u nás realizována tzv. středními podnikateli. Tyto je třeba i s ohledem na jejich ekonomický přínos pro celé hospodářství podporovat, a to i z hlediska legislativního. Tato skutečnost s sebou v uplynulých 20ti letech přinesla jev, který se nazývá „soutěž právních řádů“. Ve své podstatě se jednalo o situaci, kdy se zejména sousedící státy snažily lákat podnikatele k usazování na jejich území legislativními změnami směřujícími ke zvýhodnění podnikatelů a ulehčení jejich činnosti tak, aby usídlení na území těchto států přineslo přínos právě do hospodářství takto soutěžících států. Velká část středních podnikatelů patrně neměla, a nemá, v úmyslu přesídlit na území sousedních států. Nicméně snaha přilákat do České republiky zahraniční podnikatele a snaha zabránit odlivu našich větších podnikatelů s sebou přinesla řadu legislativních změn. Tyto změny se však projeví zejména nepřehledností právního systému pro střední podnikatele, a to zejména množstvím legislativních změn a novelizací. Jako příklad může sloužit zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Tento právní předpis ovlivňuje podnikání každého podnikatele bez ohledu na

JUDr. Jan Hejda, Ph.D., LL.M.
advokát v Mostě, rozhodce Rozhodčího soudu při AK ČR a HK ČR 2002-2009 člen Rekodifikační komise Ministerstva spravedlnosti pro soukromé právo 2002-2011 člen Katedry obchodního práva, později Katedry soukromého práva, oddělení korporátního a insolvenčního práva Právnické fakulty ZČU v Plzni

jeho velikost, obrát, počet zaměstnanců či obor podnikání. Obchodní zákoník nabyl účinnosti k 1. 1. 1992. K dnešnímu dni tedy platí obchodní zákoník již 22tý rok. Tak dlouhé trvání platnosti jednoho ze základních právních předpisů není zarážející, ačkoliv bude tento od 1. 1. 2014 nahrazen novým občanským zákoníkem a současně zákonem o obchodních společnostech a družstvech. Zarážející je však počet novelizačních předpisů tohoto právního předpisu, kterých je k dnešnímu dni celkem 72, přičemž počet dílčích ustanovení toto číslo daleko přesahuje. Jen v roce 2002 podlehl obchodní zákoník celkem sedmi, v roce 2004 i 2006 šesti novelizacím.

Domnívám se, že už tak složitému právnímu řádu přílišný počet novelizací jednotlivých právních předpisů neprospívá. Pravdou však také je, že v podnikatelském prostředí a zejména v době hospodářské krize si podnikatelská sféra často nacházela svou vlastní cestu, která ne vždy zcela odpovídala právní úpravě. Na druhou stranu je však také pravda, že přílišná regulace, výše transakčních nákladů, přílišná administrativa a regulace obchodu neprospívá a podnikatelská sféra si tak hledá jinou snazší cestu, která nemusí plně odpovídat představě zákonodárce, avšak nemusí přímo zákonné úpravě ani odporovat. V poslední době lze zaznamenat v justici i legislativě odklon od snahy nadměrné regulace a příklon k racionální úpravě sledující více účel před formalismem. Tendence je rozpoznatelná i v textu nového občanského zákoníku a zákonu o obchodních společnostech a družstvech, které jsou vedeny snahou po opuštění zbytečných formalit, urychlení rozhodovacích procesů ve společnostech, omezení administrativy i ingerence orgánů veřejné moci do dění uvnitř obchodních společností a s tím související snížení transakčních nákladů. Přejme si, aby záměr autorů obou právních předpisů byl naplněn i v praxi a podnikatelům přinesl usnadnění jejich praktického života, kde zbude více času na vlastní podnikatelskou činnost.

JUDr. Jan Hejda, Ph.D., LL.M.

Pokrok ve výpočetní technice

Martin Fraško

Zhodnotit posledních 20 let v oblasti výpočetní techniky se mi zdál zprvu zcela jednoduchý úkol, celé ty dvě dekády se věnuji prodeji a servisu výpočetní techniky a o počítače se zajímám přibližně od roku 1985. Přesto je poměrně těžké shrnout celé to období, protože v tom jak se říká „jedu“ a vždy je, paradoxně, jednodušší pohled zvenku, než zevnitř.

Před dvaceti lety, to byl u nás prodej počítačů v začátcích, výkonný počítač byl za cenu automobilu a drtivá většina obyvatelstva, vlastně skoro nikdo, neměl doma počítač, nanejvýš se s ním potkal v zaměstnání.

Z obchodního hlediska to byla ideální doba pro prodej výpočetní techniky, prakticky všude se přecházelo z psacích strojů na počítače, i když skutečné a plné využití bylo v té době, ve většině podniků, malé. Prodej počítačů v té době znamenal především čistý a přímý prodej, v těch dobách nebylo zvykem poskytovat zároveň doplňkové služby, pořádné zaškolení, speciální servis a podobně. Prodejem počítačů se mohl uživit každý, kdo byl schopen počítač sestavit z dílů a zprovoznit jej. Tehdy jsem neměl potřebu sdílet myšlenky jednoho ze zakladatelů největší IT společnosti v ČR, o absolutní komplexnosti a servisu se vším všudy. Případalo mi také, že stačí prodávat HW, v té době se rozumný zisk z prodeje pohyboval kolem 20 %, pokud se pracovalo

s ověřenými a značkovými díly a chtěli jste dodržovat kvalitu a servis. My už jsme v té době nabízeli i záruku 2 roky, později i 3 roky. Prodejci, kteří chtěli především vydělat, montovali z nejlevnějších dostupných dílů a komponent a klidně obchodovali se 100% ziskem, ale nedělali si žádnou hlavu z reputací, se zárukou, s kvalitou. Už v té době jsme jim říkali „garážníci“. Já jsem svůj IT byznys spojil se značkou a kvalitou. Ono se to totiž, jako ostatně ve všech oborech, jednoznačně vyplatí. Dnešní zisky v oboru výpočetní techniky se pohybují i o řád níž, výjimkou při prodeji přes internet nejsou ani 1 % zisky, které se kompenzují kvantitou prodaného zboží.

O srovnání výkonnosti tehdejších a dnešních počítačů se pochopitelně nemůžeme vůbec bavit, kdejaký dnešní chytrý telefon má výpočetní výkon lepší, než počítač z té doby. Je až s podivem, co všechno jsme dokázali rozchodit, zprovoznit a dokonce na tom ještě vykonávat pracovní činnost a dosahovat nějakých výsledků. Dodnes si pamatuji na svůj první pracovní výkon, kdy jsem, zásluhou osvědčeného vedoucího, měl k dispozici počítač: procesor 286, 256k paměť a tuším 40MB harddisk (skutečně je tam MB, nikoliv GB) a v tehdy úžasném programu SuperCalc (teprve později přišlo Quatro a pak teprve Excel) jsem zpracoval rozdělení mezd a prémie celého úseku. Dnes, kupodivu, k podobnému úkolu potřebuji podstatně výkonnější počítač, přestože počítám prakticky totéž.

Ale zpět k počítačům a obchodu. Prodávat tehdy počítače bylo skutečně snadnější než dnes. Obchody se dojednávaly osobně, spousta společností se tehdy začala vybavovat a trh byl nenasycen a čekala nás spousta vln. První vlnou byl počítač jako takový, pak přišlo vylepšení, objevila se malá mechanika na 3,5" diskety, první CD mechaniky, pak dokonce i „vypalovačka“. Stála tehdy tolik, co dnes kvalitní notebook, byla jednorychlostní a když se tehdy podařilo sehnat prázdná media za 200 korun, tak to byl úspěch. Další vlnou pak byly sítě a propojování počítačů, následovaly servery, mezitím přišla vlna laptopů, zrychlování výkonu počítačů, větší obrazovky, první internet. Vývoj v počítačích byl, je a bude strašně hektický. Celých 25 let poslouchám, že teď je to maximum a že už nejde nic jiného, nového a lepšího vymyslet a vždycky je tu prostor pro něco dalšího, převratného a už se to nezastaví, půjde to stále dopředu a nás se to ptát nebude.

S dnešním prodejem počítačů už to nemá co dělat, dnes si většina domácích uživatelů pořizuje do domácnosti notebooky nebo počítače nákupem v supermarketech nebo e-shopu, prodej počítačů se dostal mezi klasickou spotřební elektroniku a svět i zákazníci už to tak berou. Dnes musíme jako kvalitní firma nabízet ne počítače, ale komplexní servis a nabídnou „něco“, kvůli čemu si zákazník koupí počítač u nás. Nemluvíme teď

konkrétně o sobě, ale obecně. Každý lepší a větší prodejce počítačů, notebooků a serverů musí dnes nabídnout přidanou hodnotu a tou je služba, nebo řešení, servis, nebo něco jiného. Dnešní obchod s výpočetní technikou už vůbec není o počítačích. Pokud totiž neumíte nebo nemůžete zákazníkům nabídnout něco víc než jen prodej PC nebo notebooku, pak nemůžete uspět.

Rozmach v prodeji ale zaznamenávají e-shopy s výpočetní technikou už několik let, tam jde především o cenu, která běžného konzumenta zajímá jako první a největší argument. Domácí zákazníci budou jak teď po 20 letech, tak i do budoucna, nakupovat pouze na e-shopech, nebo v prodejních s elektroniku. U firemní klientely se nám blíží, respektive už probíhá, další vlna, cloud. Dnes už nabízíme firemním klientům, aby si výpočetní techniku nepoživali v takovém rozsahu, ale aby si výpočetní výkon pronajímali a servery i stanice měli „jinde“. Virtuální prostor se skutečně stává dominantou současného směřování IT. Ostatně i virtuální disky nebo alespoň úložiště na internetu dnes využívá spousta uživatelů PC i chytrých telefonů. Češi jsou ale, jako obvykle, národem nedůvěřivým, a proto budeme ještě nějakou dobu svádět boj mezi tím, mít všechna data i počítače u sebe, nebo podlehnout a využívat hostované řešení, ať již co se týká prostoru nebo virtuálních serverů, virtuálních počítačů, pronájmu software a podob-

ně. Je to obousečný meč a abych se přiznal, jsem v tomto ohledu také na rozpacích, ačkoliv využívám virtuální prostor prakticky denně a virtualizace počítačů a serverů je mou běžnou součástí v každodenní práci. Na jednu stranu vidím obrovské výhody a přednosti, na druhou stranu svádím boj s umístěním svých soukromých dat mimo své teritorium. Obdoba byla podle mého názoru i v dobách, kdy se lidé rozhodovali, jestli mít peníze v bance nebo ve „štrozoku“, ať už byl štrozok cokoliv. A také dnes přijde každému normální mít účet v bance a pomínu-li extrémní, nikdo bankovníctví jako takové neodsuzuje a nezpochybňuje.

Shrnu-li to, co mělo být pouhým srovnáním 20 let v oblasti výpočetní techniky, asi bych řekl, že je to jako nebe a dudy (byť jsem nikdy přesně nepochopil skutečný původ ani výklad příslovi).

Z hlediska koncového uživatele došlo k obrovskému propadu v cenách, a tím i k dostupnosti počítačů a notebooků, což je jednoznačně plus, pokud se na to podívám z hlediska vyspělosti populace v oblasti IT. Určitě to vedlo k rozmachu technologií v domácnostech, což je znát i na procentu využití ve statistikách, kde se jednoznačně řadíme k vyspělým státům, ať již v nasycení výpočetní technikou nebo využitím a dostupností internetu. Před 20 lety jsem si neuměl představit takové masové rozšíření.

Z hlediska prodejců výpočetní techniky je situace komplikovanější a složitější. Nejen, že se musí více ohánět, aby se uživil, ale musí se trvale vzdělávat. Jinak totiž nebude schopen nabídnout již zmíněné služby a servis navíc. Dynamický rozvoj tohoto odvětví dává tušit jen to, že univerzální odborník na výpočetní techniku, za kterého jsem se ještě před 10 lety troul označit, už nebude s rozmachem všech novinek a s vývojem v IT existovat. Proto musí mít kolem sebe spolupracovníky, kteří se budou věnovat každý svému kousku v IT, a teprve dohromady bude možné označit je za komplexního odborníka. Snažím se jít s dobou a rozvíjet se takovým směrem, abych měl dostatečný rozhled a znalosti, abych dokázal rozpoznat, co ještě zvládám a co musím přenechat ostatním. Pokud totiž někdo tvrdí, že rozumí ve výpočetní technice všemu, tak jednoznačně lže.

Na výpočetní techniku jsem kdysi dávno slyšel poučku (naprosto netuším kde a od koho) a hrozí rád ji používám dodnes.

„Počítač vám ušetří přesně tu práci, kterou byste bez počítače vůbec neměli!“

Martin Fraško

Ing. Jiří Aster

Dobrá dopravní infrastruktura

jako podmínka ekonomického rozvoje Ústeckého kraje

Poměrně nejlépe současné ekonomické v Evropě krizi odolává Německo. Přes pokles výkonu německé ekonomiky je rezistence tohoto hospodářského kolosu obdivuhodná. Sama Spolková vláda si položila otázku, co je příčinou tohoto fenoménu a zadala studii, která by odpověděla na otázku, co je toho příčina. Výsledkem bylo pět faktorů, z nichž jeden byl dobrá dopravní infrastruktura a pravidelné rovnoměrné investice do ní.

To je v příkrém rozporu s politikou v Čechách, kdy peníze plánované na dopravní infrastrukturu jsou politikou používány na lepení děr státního rozpočtu. V současnosti bude značná část použita na povodňové škody a dluh na dopravní infrastrukturu ještě poroste. SFDI odhaduje zanedbanost dopravní infrastruktury v České republice na 2 biliony korun.

Podceňování důležitosti fungující dopravní infrastruktury v hlavách českých politiků dokazuje i současná snaha sloučit ministerstvo dopravy s ministerstvem průmyslu a obchodu. Cožpak doprava slouží jen průmyslu, kde je zemědělství a občané, potřeby krajů a měst?

Je-li situace v dopravní infrastrukturu neuspokojivá v Česku, pak v Ústeckém kraji je ještě podstatně horší.

Odpovídající dopravní infrastruktura je přitom základním předpokladem pro rozvoj Ústeckého kraje zejména z pohledu specifiky tohoto regionu poznamenaného dlouhodobou těžbou energetických surovin, multipolitní strukturou danou existencí pěti měst s více než 50 000 obyvatel a specifiky odlučených oblastí na severu kraje.

Z hlediska dopravních spojení existují v Ústeckém kraji tři úrovně infrastruktury:

Evropský multimodální polabský koridor evropské sítě TEN T je tvořený dálnicí D 8, železniční tratí Praha–Drážďany a labskou vodní cestou.

Celá řada nesmyslných požadavků ze strany ekologů protáhla přípravu stavby o několik let a prodražila ji o miliardy korun. I po zahájení výstavby se potýká s obstrukcemi ekologických aktivistů, které způsobily nedodržení původně plánovaného termínu uvedení stavby do provozu na konci roku 2010. Stavba dnes prakticky stojí, díky zdržení vznikla řada finančních a technických problémů, přestože značná část chybějícího úseku je hotova. Dokončení se předpokládá v roce 2016. Uvažuje se o částečném zprovoznění některých úseků před tímto termínem.

Labský železniční koridor je jediným výkonným spojením se Západní Evropou a námořními přístavy, kde je dopravováno 70 % nákladů tímto směrem. Dnes nesplňuje požadavky na moderní dopravní spojení, je na konci své kapacity v úseku Děčín–Pirna a jeho modernizace vzhledem k umístění v labském údolí není možná. Je zdrojem značného hlukového zatížení v Labském údolí. Sasko a Česko prosazují stavbu nového tunelového propojení z německého Heidenau do Lovosic mimo Labské údolí. Bohužel německá vláda v Berlíně dává přednost stavbě nového železničního spojení Plzeň–Regensburg a tak problémy dráhy podél Labe přežijí rok 2035. Správa železniční dopravní cesty v dlouhodobém výhledu plánuje alespoň modernizaci a ekologizaci tratě na pravém břehu Labe v úseku Děčín–Kolín.

Zlepšení splavnosti Labe je v patové situaci díky rigidní politice ministerstva životního prostředí, které se ještě ne zcela nestačilo vzpamatovat z období panování Zelených ideologů na tomto rezortu. V současnosti ministerstvo dopravy přepracovává Studii vlivu na životní prostředí jezu Děčín s výhledem předložení k opětovnému posouzení v roce 2014.

Nadregionální dopravní infrastruktura je tvořena rychlostními komunikacemi R7 a částečně R6

Jak se změnil český automobilový průmysl a česká auta za posledních 20 let

Ing. Antonín Šípek

Od roku 1993, tedy od vzniku samostatné České republiky, se český automobilový průmysl i jeho výrobky změnilly naprosto zásadně. Nejlépe si to uvědomíme, když jednoduše porovnáme fakta z doby před dvaceti lety se současností.

V roce 1993 Sdružení automobilového průmyslu již čtvrtým rokem reprezentovalo český autoprůmysl a reprezentuje ho i v současnosti. Vybrané ukazatele se proto vztahují na členské firmy tohoto sdružení (AutoSAP). Podle objemu tržeb, výše exportu a počtu zaměstnanců tvoří firmy AutoSAP zhruba 85 % celého automobilového průmyslu České republiky.

Počet členských firem sdružení (členů sdružení)

1989:	16 (jen firmy z ČR)
1993:	41
2013:	148

Členská základna AutoSAP se za 20 let více než ztrojnásobila.

Počet výrobců dílů a příslušenství (členů sdružení)

1989:	8
1993:	26
2013:	106

Dodavatelské firmy zpočátku tvořily zhruba polovinu členů AutoSAP. V současnosti mají ve sdružení co do počtu výraznou většinu. Jejich tržby činí přibližně 45 % celkových tržeb AutoSAP. To vše je důkazem rostoucího významu dodavatelů v rámci českého automobilového průmyslu.

Počet finálních výrobců vozidel (členů sdružení)

1989:	5
1993:	12
2013:	11

Výrobci silničních vozidel prošli v průběhu uplynulých 20 let různým vývojem. Někteří zůstali významnými výrobci (Škoda Auto, Karosa Vysoké Mýto – nyní Iveco Czech Republic), další se potýkali s řadou problémů a jejich produkce se značně snížila (Tatra, Avia, Jawa, Panav) a s některými výrobními značkami se již nesetkáme (motocykly ČZ, osobní automobily Tatra, nákladní automobily LIAZ a Praga, návěsy a přívěsy BSS Metaco nebo Orličan). Řada značek se objevila jen na určitou dobu a opět zanikla (nákladní automobily ROSS, motocykly Praga, užitkové vozy Lublin, Beta, Magma, Destacar nebo Ross/Gazela, motocykly Dandy nebo Stella, autobusy Oasa, Zlinner či TEDOM aj.).

Na druhé straně po roce 1993 zahájila postupně výrobu vozidel řada nových firem a jsou úspěšné i v současné době (autobusy - SOR Libchavy nebo i KH Motor Centrum, osobní automobily - TPCA Kolín, HMMC Nošovice a malosériový výrobce Kaipan, přípojná vozidla - firma Agados a Schwarzmüller a dále řada výrobců nástaveb pro užitková vozidla).

Počet výrobců osobních vozů

1989:	3 (Škoda, Tatra, MTX)
1993:	3 (Škoda, Tatra, MTX)
2013:	4 (Škoda Auto, TPCA, HMMC a Kaipan)

V roce 1993 jedinou automobilkou s velkosériovou výrobou v ČR byla Škoda Auto a malosériově vyráběly firmy MTX a Tatra. Za dvacet let se počet výrobců zvýšil sice „jen“ o jednoho, ale tři z nich jsou skutečně plnohodnotné automobilky (Škoda Auto, HMMC = Hyundai Motor Manufacturing Czech a TPCA = Toyota Peugeot Citroen Automobile Czech).

Počet značek osobních automobilů vyráběných v ČR

1989:	3
1993:	3
2013:	7

Zatímco v roce 1993 se v ČR vyráběly vozy značek Škoda, MTX a Tatra, dnes je odrazem zapojení České republiky do světového automobilového průmyslu výroba 7 značek. Jedná se značky Škoda a Seat (výrobce Škoda Auto), Citroen, Peugeot a Toyota (výrobce TPCA), Hyundai (výrobce HMMC Nošovice) a sedmou značkou vyráběnou v ČR je malosériový výrobce Kaipan.

Výroba motorových vozidel v ČR (v ks)

1989:	404 656
1993:	248 144
2012:	1 181 314

Produkce motorových vozidel se od roku 1993 (za posledních dvacet let) zvýšila téměř na pětinasobek. „Magické“ hranice 1 milionu kusů bylo dosaženo v roce 2010. Výrazně se ovšem změnila struktura. Zatímco počátkem 90. let osobní automobily měly podíl na celkové výrobě motorových vozidel přibližně 75 %, v loňském roce to bylo více než 99 %. Jejich výroba byla téměř 6x vyšší než v roce 1993. Značně se však snížila výroba nákladních automobilů a motocyklů, u autobusů, po značném poklesu po roce 1991, dosahuje nyní produkce hodnot obdobných jako tomu bylo před rokem 1989.

Tržby členů AutoSAP a počty zaměstnanců

	tržby	počet zaměstnanců
1993:	80,3 miliard Kč	83 812 osob
2011:	677,5 miliard Kč	110 735 osob
2012:	bude zveřejněno	
	31. 5. 2013	110 915 osob

O rostoucí výkonnosti českého autoprůmyslu nejlépe svědčí skutečnost, že jeho tržby se v uplynulých 20 letech zvýšily téměř na devítinasobek! Rostla však také důležitost automobilového průmyslu v rámci české ekonomiky. V roce 1993 se na tržbách z průmyslové činnosti ČR podílel 6,7 % a v posledních letech již tvoří zhruba 20 %.

Z porovnání výše tržeb a počtu pracovníků plyne jedna velmi důležitá skutečnost, svědčící o produktivitě práce v automobilovém průmyslu ČR. Objem tržeb se oproti roku

1993 zvýšil zhruba 9x a počet pracovníků vzrostl jen 1,3x – tedy několikanásobně vyšší objem produkce byl dosažen při nepoměrně nižším nárůstu pracovníků.

Takto bychom mohli pokračovat a uvádět další a další čísla o automobilovém průmyslu, který se stal jedním z klíčových odvětví hospodářství České republiky a je v mnoha ohledech tahounem její ekonomiky.

Můžeme se však ještě podívat, jak se měnila česká auta a co mohla nabídnout českým motoristům. Zvolili jsme jen několik příkladů, z nichž je vidět, že i v této oblasti došlo k výrazným změnám.

Počet vyráběných modelů osobních aut

1993: 3
2013: 16

Pro zjednodušení uvádíme jen sériově vyráběné vozy. Před 20 lety si mohl český motorista z domácí produkce vybrat Škodu Favorit a Forman nebo Tatru 613. Nyní má na výběr 10 modelů Škoda s nepřebornými možnostmi výběru pohonných jednotek a vybavení. Může si však také zakoupit v Mladé Boleslavi vyráběný Seat Toledo, tři modely z TPCA Czech v Kolíně nebo si vybrat jednu ze tří modelových řad Hyundai z HMMC Nošovice.

O další nabídce nových osobních automobilů z dovozu, která před rokem 1993 byl minimální, snad ani nemusíme hovořit.

Elektronika – počet řídicích jednotek

1993: 0
2013: 15 a více (až 45)

Naprosto zásadně se za uplynulá dvě desetiletí změnilo využívání elektroniky v osobních automobilech. Ve Škodě Favorit z roku 1993 bychom žádnou elektronickou řídicí jednotku s mikročipy nenalezli. V současné běžné osobní automobily jich používají kolem 15, špičkové modely přibližně 40. To samozřejmě platí i pro automobily vyráběné v ČR.

Emise

1993: Euro 0, přechod na Euro 1
2013: Euro 5, přechod na Euro 6

Teprve na počátku devadesátých let minulého století začaly vozy Škoda používat neřízený katalyzátor a postupem času se přešlo na řízené katalyzátory (benzínové motory) a filtry pevných částic (naftové motory). Soudobé automobily musí plnit emisní normu Euro 5 a připravují se na Euro 6. Benzínové motory emitují 3x méně a dieselové dokonce 5x méně nebezpečných spalin než před 20 lety.

Bezpečnost cestujících – airbagy

1993: 0
2013: 2 a více

Před rokem 1993 byly v podstatě jediným prvkem bezpečnostní pásy, i když se i v té době věnovala značná pozornost bezpečnosti karoserie (deformační zóny apod.). Aktivní i pasivní bezpečnost dnešních automobilů se však

pronikavě zlepšila. Jedním z mnoha prvků je instalace airbagů. Zatímco ve Škodě Favorit z roku 1993 nebyl žádný, v běžném modelu Škoda Rapid jich může být až 6.

Bezpečnostních prvků používaných v současných automobilech je však mnohem více. Možno jmenovat bezpečnostní vzpěry, povinné používání brzdových antiblokovacích (ABS) a řady dalších elektronických systémů (např. protiskluzový – ASR/ESR či stabilizační – ESP).

Navigace

1993: 0
2013: ano

Automobil jako prvek osobní mobility nás i nadále přepravuje z bodu A do bodu B. Na rozdíl od roku 1993 však dnes již řidič nemusí přemýšlet, kudy se do bodu B dostane, protože to za něj učiní navigace využívající systém GPS. Navigace je navíc jen jednou z mnoha součástí bouřlivě se rozvíjejícího tzv. infotainmentu, tedy systému kombinujícího poskytování informací a zábavy. Ten v roce 1993 tvořilo maximálně autorádio s přehrávačem audiokazet...

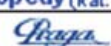

Rozsah článku neumožňuje uvést další oblasti a prvky ukazující vývoj, kterým prošel automobilový obor od roku 1993. I těch několik málo příkladů však jednoznačně dokumentuje, že osobní vozy i náš automobilový průmysl se změnil naprosto zásadně. Těžko odhadnout, jak se při současném tempu rozvoje změní za další dvě dekády...

Od 1.1.1989 do 31.12.2012 bylo v ČR vyrobeno 13 404 206 motorových vozidel *.

Současní výrobci (značky) motorových vozidel v ČR:	 <p>TOYOTA PEUGEOT CITROËN AUTOMOBILE HYUNDAI osobní a malé užitkové automobily</p>	 <p>AVIA nákladní automobily</p>
	 <p>IRISBUS IVECO SOR autobusy</p>	 <p>JAWA S Blata motocykly a mopedy</p>

* / dále o výrobě jejs ot k d k pozici

Výrobci (značky) motorových vozidel u kterých byla:	Osobní a malé užitkové automobily (kat. M1 a N1)					
						
výroba v ČR u končena v roce	1998	1999	2000	2002	2006	
	Nákladní automobily (kat. N2 a N3)					
						
výroba v ČR u končena v roce	1998	2001	2003			
	Autobusy (kat. M2 a M3)					
						
výroba v ČR u končena v roce	1994	1996	2001	2012		
	Motocykly a mopedy (kat. L)					
						
výroba v ČR u končena v roce	1998	1999	2003	2006		

* / = osobní automobily, malá užitková vozidla, nákladní automobily a traktory, motocykly a mopedy

Zdroj: Statistika Sdružení automobilového průmyslu od roku 1989, údaje výrobci

Ing. Antonín Šípek,
ředitel Sdružení automobilového průmyslu

inzerce

Teplárna Trmice

akciová společnost

www.tetr.cz

Edisonova 453
400 04 Trmice
telefonické spojení:
+420 475 256 111

e-mail:
info@tetr.cz
tetr@tetr.cz

Normy po 20ti letech... a jak to bylo dřív?

Ing. Jiří Mann, MBA

Pro podnikatele neexistuje jiná cesta, než pracovat kvalitně, podle všeobecně uznávaných pravidel a v souladu se správnou praxí. Každý, kdo chce udržet krok s vývojem nebo si zajistit konkurenční výhodu v tržním prostředí, musí podnikat tak, aby jeho produkt nebo služba odpovídaly národním, evropským nebo celosvětovým standardům.

Především 20. století přineslo do průmyslu mnoho nového. Změnila se materiálová základna i postupy, rozvinulo se technické myšlení, vznikly nové technologie, změnila se struktura požadavků i úroveň ochrany, zvýšily se požadavky na dlouhodobou udržitelnost, projevují se environmentální požadavky i sociální aspekty a zvyšuje se konkurence na trhu. Právě normy mohou být v dnešní době svědectvím o vývoji techniky a mnohdy nedocenenou zásobárnou poznání našich předchůdců. Často se stává, že právě v současné době se výrobní podniky vrací k dříve odloženým normám a začínají je znovu využívat. Technické normy se tak opět dostávají ke slovu a plní neocenitelnou službu při popisu vzájemných požadavků mezi zákazníky a výrobci. Je tedy zřejmé, že technické normy existovaly a stále existují, pouze se v průběhu času změnila jejich závaznost či povinnost je uplatňovat. Je to tak správně nebo špatně? To necht' posoudí každý sám...

Pro pochopení podstaty technické normalizace je potřeba se vrátit na začátek 20. století, kdy začala být organizována na národní úrovni.

V období let 1919 – 1939 byly Československé normy dobrovolné, přesto měly autoritu díky vysoké úrovni technických řešení a způsobu jejich zpracování. Normy tvořily základ předpisů profesních svazů, byly široce využívány v soutěžích o veřejné zakázky a významně se uplatňovaly i v pojišťovnictví. V roce 1922 byla založena celostátní společnost pro všeobecnou normalizaci ČSN, která měla statut všeobecně prospěšné, neziskové orga-

nizace. Společnost tvořily výrobní podniky, profesní svazy, komerční organizace apod. Členové platili členské příspěvky a podle svého zájmu a na své náklady se podíleli na činnosti společnosti. Návrhy technických norem zpracovávali odborníci z průmyslových podniků, výzkumných ústavů, vysokých škol ad. ČSN byla jedním z iniciátorů ustavení mezinárodní normalizační společnosti, která byla pod názvem Mezinárodní federace normalizačních organizací – ISA, založena v Praze v roce 1928.

V letech 1945 – 1992 probíhala řada změn v oblasti normalizace, které nastavily celkovou platformu budoucího vývoje. Po válce byla na krátkou dobu obnovena činnost ČSN tak, aby byla v roce 1951 zrušena a řízení technické normalizace převzal stát prostřednictvím nově založeného Úřadu pro normalizaci. Po začlenění technické normalizace do státní správy se změnil i charakter technických norem. **Dobrovolné normy se změnily ve státní, které byly ze zákona závazné.** Jejich novou úlohou bylo regulovat jakost výrobků znárodněného průmyslu a nahrazovat právní předpisy v oblasti bezpečnosti práce. Zahájení přístupových rozhovorů o přijetí České republiky do EU znamenalo zásadní obrát v zaměření technické normalizace. Vyplýval z nich závazek přebírat evropské normy do národní soustavy za současného rušení konfliktních ustanovení národních norem. Kromě evropských norem jsou do české soustavy přejímány i navazující mezinárodní normy. Tvorba národních norem je přitom omezena na nezbytné minimum. Cílem normalizace se stává podpora tržního hospodářství a harmonizace národní legislativy s evropskou i odstraňování technických překážek obchodu. Nová právní úprava normalizace stanovená zákonem č. 142/1991 Sb., o československých technických normách, ve znění zákona č. 632/1992 Sb. **definuje technické normy jako v zásadě dobrovolné dokumenty.** Jedinou výjimkou z dobrovolného charakteru norem jsou ustanovení, jejichž závaznost byla stanovena na základě požadavku orgánu státní správy s pravomocí vydávat v příslušné oblasti obecně závazné předpisy.

V období let 1993 – 2008 probíhá další harmonizace v normativní oblasti a to tak, že výše zmíněný zákon ukončil platnost oborových norem k 31.12.1993 a závaznost československých státních norem k 31.12.1994. Se vznikem České republiky v roce 1993 se změnilo i rozdělení kompetencí včetně organizačního uspořádání národní normalizace. Zájem státu a ochranu obecného zájmu v oblasti technické normalizace zabezpečuje Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

prostřednictvím Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), který je orgánem státní správy. Vlastní činnosti spojené obecně s tvorbou a vydáváním technických norem vykonává Český normalizační institut. Potřeba sblížit českou a evropskou legislativu v oblasti technických předpisů vedla v polovině 90. let ke zpracování návrhu zákona, který společně řešil problematiku přejímání technických předpisů, postupy posuzování shody, technické normalizace a akreditace. Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, umožnil v roce 1997 převod členství v mezinárodních a evropských normalizačních organizacích z ÚNMZ na ČSNI. Ten se tak stává na základě rozhodnutí MPO, vydaného podle zmíněného zákona, pověřenou organizací k tvorbě a vydávání norem. V roce 2005 změnil Český normalizační institut svůj logotyp a zkratku ČSNI na ČNI. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (MPO) rozhodlo o zrušení své příspěvkové organizace, Českého normalizačního institutu (ČNI) k datu 31. 12. 2008. Součástí tohoto rozhodnutí je přijetí takových opatření, aby zabezpečování tvorby a vydávání českých technických norem (ČSN) bylo od 1. 1. 2009 vykonáváno v rámci Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ).

V současné době je označením ČSN myšlena česká technická norma, tj. dokument schválený pověřenou právnickou osobou (§ 5 zákona 22/1997 Sb.) pro opakované nebo stále použití, vytvořený podle tohoto zákona a označený písmenným označením ČSN, jehož vydání bylo oznámeno ve věstníku ÚNMZ (Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví). Procesem harmonizace českých norem s evropskými normami se ČSN se stávají harmonizovanou českou technickou normou, přejímající plně požadavky stanovené evropskou normou (EN) nebo harmonizačním dokumentem (HD), které uznaly orgány ES jako harmonizovanou evropskou normu, nebo evropskou normou, která byla jako harmonizovaná evropská norma stanovena v souladu s právem ES společnou dohodou notifikovaných osob. ČSN není obecně závazná, ale má dobrovolný charakter. Závaznost ČSN a z tohoto vyplývající povinnost jejich dodržování může ale vzniknout např. na základě smlouvy, kde jsou uvedeny odkazy na konkrétní normy. Nyní se můžeme v klidu vrátit na samotný začátek našeho pojednání a odpovědět si na položenou otázku: „Je to tak správně nebo špatně?“. To necht' posoudí každý sám...

Ing. Jiří Mann, MBA

20 let ve světě manažerek a podnikatelek

V prosinci 1989 jsem zaslechla v rozhlasu, že známá americká expertka na marketing, poradkyně prince Charlese Christie Harvey, přijede do Prahy podpořit české ženy a předat jim svoje zkušenosti právě v marketingu, o kterém jsme v té době nevěděli zholá nic.

Absolvovala jsem tříměsíční kurz, který zcela změnil můj život. Christie nás, mimo hlavní program, nabádala k vzájemné podpoře a síťování. Vyprávěla nám, jak fungují ženské organizace v USA i v jiných zemích, jak ženy spolupracují, vytvářejí společné projekty, pořádají setkání a konference.

Řekly jsme si, že to vyzkoušíme a založily jsme určitě první porevoluční ženskou organizaci sdružující podnikatelky a manažerky z celé České republiky. S plným nasazením a velkým nadšením jsem se pustila do podpory žen, které začínaly s podnikáním, psala jsem podnikatelské záměry, hledala financování, školila účetnictví a daně, odpovídala na desítky telefonických dotazů. Moje nadšení ale postupně sláblo. Co bylo příčinou? Ženy, se kterými jsem pracovala, uměly jen přijímat, byly přesvědčené, že vstupem do organizace získaly právo na bezplatné poradenství a WIN WIN pravidlo rozhodně nebylo červenou nití organizace. Organizace rostla a vznikaly z dnešního pohledu až úsměvné situace zejména v práci s informacemi. Mezi ženami byla z minulosti zakořeněná představa, že když se dozvědí něco zajímavého, je lepší informace nepředávat, nechat si je pro sebe jako pomyslnou konkurenční výhodu. Vztahy se přiostrily. Některým ženám došla trpělivost a začaly zakládat organizace další, rovněž regionálně se organizace rozštěpila, což bylo velmi dobře. Vznikl prostor na to, aby se větší množství žen učilo řídit neziskovou organizaci, aby si mladá děvčata mohla vyzkoušet různé pozice a hlavně, aby si ženy mohly vybrat, ve které organizaci chtějí být, kde se cítí dobře.

Během let vznikly organizací desítky, možná i stovky, některé z nich jsou komerčními projekty navazujícími na staré tradice ženských klubů, zakladateli některých ženských organizací jsou samozřejmě i muži, kteří zachytili potřebu žen setkávat se častěji.

Trvalo nám to, nám ženám, hodně dlouho, než jsme pochopily. V posledních 3 letech dochází k obrovským změnám - ženy zejména se zahra-

Ing. Lenka Šťastná

ničními zkušenostmi pomáhají pochopit ostatním, že networking je velmi užitečný, že nejde jen brát, ale i dávat, že vzájemná spolupráce by měla přinášet prospěch oběma stranám a že pro ženu je výhodné podporovat jinou ženu. Proč bychom si na nákup zboží nemohly vybrat obchod naší kolegyně, a podpořit tak její podnikání? Proč bychom si službu nemohly objednat právě od jedné z nás?

Spolupráce se dále prohlubuje - zkušené ženy nezištně předávají svoje zkušenosti ostatním ženám (např. na 4. ročníku Equal Pay Day se 31 mentorek setkala s více než 600 ženami), na červnovém Kongresu žen, kterého se zúčastnilo více než 700 žen a několik desítek ženských organizací, došlo k domluvě o vytvoření společné platformy, na které si budou ženské organizace vyměňovat informace o svých aktivitách, záměrech a cílech.

V roce 2010 jsme společně s kolegyněmi založily organizaci přímo zapojenou do mezinárodní sítě Business and Professional Women International. Jak život v organizaci funguje se mi z pohledu minulých zkušeností zdá až neuvěřitelné – dá se říct, že „zírám“. Po každém setkání mi účastnice nadšeně sdělují, s kým se už propojily a jak funguje jejich vzájemná spolupráce, co nového spolu plánují udělat. Mám skvělý pocit. UŽ TO UMÍME. Pokud některý muž dočetl až sem, chtěla bych ho ujistit, že organizace žen – profesionálek nemají nic proti mužům, spíše naopak – řada mužů aktivity žen podporuje a organizacím pomáhá. V říjnu bude Praha hostit mezinárodní ženskou networkingovou síť - W.I.N. konferenci pro ženy.

Společnost se totiž na muže a ženy nedělí, společnost se z mužů a žen skládá.

Ing. Lenka Šťastná

Návštěva starosty holandského města Meppelu

Dne 10. 4. 2013 navštívili OHK Most zástupci holandského města Meppelu – starosta Jan Westmaas, prezident nadace Most-Meppel Harm Jan Lanjouw a spolupracovníci.

Setkali se s předsedou OHK Most Rudolfem Jungem a ředitelem Úřadu OHK Most Karlem Bořeckým, aby projednali možnosti další spolupráce v oblasti podnikatelských vztahů. Pozornost

byla věnována především možnosti vzniku společných „kontaktních míst“ pro podporu podnikání a komorovým systémům Holandska a ČR.

Ing. Karel Bořecký, ředitel úřadu OHK Most

Energetika Most 2013

Dne 13. června 2013 se v mosteckém hotelu Širák konala již třetím rokem odborná konference „Energetika Most“. Témata: Státní energetická koncepce ČR, aktuální stav „velké novely horního zákona“, Územní ekologické limity v jiném pohledu, Ekonomický dopad energetiky na naše hospo-

dářství a domácnosti, Obnovitelné zdroje energie, Termické procesy při využívání alternativních surovin, Stavby a technologie v energetice. Více v příložených prezentacích.

Ing. Karel Bořecký, ředitel úřadu OHK Most

Vítáme nové členy v OHK Most

PP Projekty s.r.o.
forteQ Czech s.r.o.
Urban Auto s.r.o.

UJEP Přírodovědecká fakulta
Česká spořitelna a.s.
CPI HOTELS, a.s.

HUTS II s.r.o.
UJEP Fakulta ŽP
Ing. Aleš Soukup CSs.

Ing. Jindřich Vinkler

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

IDEA

Okresní hospodářská komora Most je jediným českým partnerem nadnárodního projektu IDEA vedle institucí z Německa, Itálie, Rakouska, Polska, Slovenska a Slovinska.

Projekt IDEA je zaměřen na rozvoj nových přístupů k podpoře inovačního potenciálu zúčastněných regionů tím, že metodicky vyhledává a motivuje vysoce kvalifikované a nadané pracovníky, zejména v technických oborech a podporuje jejich vstup na trh práce. Jedná se především o mladé lidi s vysokým rozvojovým potenciálem, tj. schopností rozví-

jet svoji kvalifikaci pro něž se vžilo označení „high potentials“.

V rámci řešení projektu partneři vyvíjejí a vzájemně si předávají metody jak vyhledávat tyto pro hospodářský rozvoj regionu klíčové lidi, jak je motivovat aby v regionu zůstali a pracovali a jak je nejlépe propojit s podnikatelským prostředím. Mezi tyto metody patří např. na české straně úspěšné veletrhy vzdělávání na střední i univerzitní úrovni nebo certifikát Dobrý list komory, který je každoročně udělován absolventům, kteří ve svém

oboru dosáhli největších úspěchů – tedy regionálním „high potentials“.

Cibetková káva

Ing. František kružík

Je třeba předeslat, že ačkoli se v tomto článku píše o kávě, není to článek o kávě. Káva, jako jedna z velmi významných, celosvětově obchodovaných komodit, se sama nabízí jako příklad, který je téměř každému velmi blízký a srozumitelný. Příklad k vysvětlení paradigmat a triků používaných obchodníky všeho druhu, k matení zákazníků, podprahovému ovlivňování, obchodu s lidskou důvěrou, navitostí, vírou i strachem o zdraví. Není také cílem článku zostuzovat obchodníky a házet všechny do jednoho pytle. Obchodníci si vystačí sami, řada afér a skandálů z posledních let je ještě v živé paměti. Ještě nedávno mnozí přemýšleli, zda si k láhvi rumu nemají přikoupit také bílou hůl. Nepochybně existují i poctiví obchodníci, jen to vedle těch, kteří holí zákazníky tupou břitvou a nasucho, nemají vůbec lehké...

Cibetková káva jako exkluzivní zboží

Káva se stala v současném civilizovaném světě druhou nejvýznamnější komoditou světového obchodu (po ropě a zemním plynu). Celková světová produkce, podle International Coffee Organization (2012), představuje 144,6 miliónů žoků (žok = 60 kg usušené zelené kávy), tj. 8 678 760 tun kávy. Málokdo ví, že druhým největším světovým producentem kávy je Vietnam, s produkcí 22 miliónů žoků, tj. 1 320 000 t.

Asi před třemi lety odvysílala stanice Phoenix zajímavý dokument o cestě amerického baristy (tj. znalce přípravy kávy) do Vietnamu. Vypravil se tam za cibetkami. Poznat na místě, jak vzniká nejvzácnější a také nejdražší káva na světě. Cibetky, kunovité šelmičky, u nás také známé jako žanetky, jsou rozšířené po celé Asii, Africe a v mediteránní oblasti. Některé druhy cibetek si oblíbily zralé červené kávové boby, které umějí neomylně vybírat z lat dozrávající kávy, a na rozdíl od mnoha jiných zoologických druhů, pro ně není v kávě obsažený kofein smrtící. Tato jejich gurmánská záliba se jim přesto stala málem osudná, protože pěstitelé kávy, na velkých i malých asijských kávových plantážích, je považovali za škodnou, a proto systematicky hubili. Jejich maso bylo navíc v tradičním čínském léčení považováno za tonizující a léčivé.

Cibetky měly nakonec štěstí, protože se přišlo na to, že jejich výkaly obsahují celá kávová zrna, navíc zajímavě fermentovaná a po úpravě a lehkém pražení vzniká káva unikátní chuti. A tak se v době dozrávání kávy sbírají čerstvé výkaly cibetek v okolí kávových plantáží a na trhu se prodává cibetková káva za cenu minimálně 600 EURO/kg (15 500 Kč/kg a více). Přesnější informace o tom, jaké množství takto natrávené kávy bylo po cibetkách sklizeno, jsou téměř nedostupné, nanejvýše hrubé odhady uvádějí, že roční sklizeň cibetkové kávy v zemích, kde kávomilné cibetky žijí (např. Indonésie, Filipíny), se pohybuje v řádu prvních stovek kilogramů.

Přesto, podle stejně nepříliš ochotně sdělovaných dat a se zdůrazněním, že jde o odhadované množství, bylo v dokumentu konstatováno, že vietnamští producenti kávy exportují ročně asi 500 tun cibetkové kávy. V celé Asii není dost cibetek, které by takové množství kávy dokázaly svým zaživacím traktem zušlechtit. To je ještě zvýrazněno faktem, že cibetkám v zajetí kávové bobule příliš nechutnají... Právě vietnamští producenti jsou silně kritizováni za pokusy s chovem cibetek na farmách a jejich nucené vykrmování kávovými bobulemi.

Obdobná situace je i u ostatních asijských producentů cibetkové kávy. Reálná produkce v řádech stovek kilogramů, export v řádu stovek tun. K tomu na adresu dnešního průmyslu a obchodu s kávou poznamenává vietnamský profesionální degustátor kávy Hung Pham Ngoc: „Vše je faleš!“

Cibetková káva jako „skřivánčí salám“

Lze si snadno domyslet, že jen nepatrný zlomek cibetkové kávy na trhu může skutečně být kávou, která prošla zaživacím traktem šelmiček. Okamžitě se proto cibetková káva v mysli asociuje se známou hyperbolou o skřivánčím salámu, vystihující a vtípně zdůrazňující praktiky výrobců a obchodníků se statky či zbožím, které jsou samy o sobě exkluzivní, již pro jejich výjimečnost a vzácnost. Vzácnost skutečná či domnělá umožňuje podstatným způsobem zvýšit koncovou cenu

pro spotřebitele (jistě oprávněně, avšak jen tehdy, když deklarovaný obsah je skutečně tím, za co se vydává). Stačí potom již jenom přimět zákazníky, aby takovou kávu – nebo jiný produkt - chtěli kupovat, motivovat je k hodně hlubokému sáhnutí do měšce. K tomu se používají oblíbené ataky na podvědomí, podprahová sdělení o nebeské chuti a zázračných léčebných účincích nebo aspoň být společensky „up to date“ a „in“.

Je pochopitelné, že každý v řetězu pěstování, zpracování a obchodu s kávou má zájem maximalizovat svůj výnos, včetně baristy na konci řetězce, který zákazníkově připravuje šálek kávy za 30 dolarů.

Pravda, nikdo není povinen cibetkovou kávu ani kupovat ani konzumovat. Rozhodně se následně nemusí trápit rozjímáním, zda za nemalý peníz popíjel exkluzivní nápoj nebo jeho napodobeninu, falzifikát.

Jenže obchodníci a různí dealeři nabízejí mnoho jiných „cibetkových káv“, které ani zdaleka nejsou tak zbytné, zato pro spotřebitele skutečným útokem na peněženku.

„Cibetková káva“ z lékárny

Podle popisů z egyptských papyrů, odkazující se na říši Ur, a pozdějších historicky doložených zápisů (Herodotos, Avicena), lidé dávno znali léčivé účinky přírodní kyseliny salicylové a již nejméně před šesti tisíci lety léčili horečnaté stavy, artritidu, bolesti hlavy a další potíže výluhy z rostlin obsahujících tuto účinnou látku (tužebníků jilmový, vrbová kůra a listy). Krystalický salicin byl izolován již ve dvacátých letech 19. století (Buchner, Brugnatelli, Fontana).

Kyselina acetylsalicylová je léčivá látka známá více než 150 let (objevitel Charles Frederic Gerhardt).

Gerhardtův proces v roce 1899 znovuobjevil německý chemik Felix Hoffman, který kyselinu acetylsalicylovou použil na léčení těžké artritidy svého otce. Hoffmann byl zaměstnancem německého koncernu Bayer a po úspěchu při léčení svého otce věnoval recepturu na výrobu zázračného léku své mateřské firmě, která jej patentovala 27. února 1900 pod názvem Aspirin (R). Zpočátku se Aspirin prodával v prášku, v roce 1915 byl poprvé lisován a prodáván jako tablety. Od samého počátku se Aspirin stal masově používaným lékem a je zařazen do pětice nejvýznamnějších léků 20. století. Je nejstarším synteticky připravovaným lékem, v současnosti syntézou z fenolu.

O významu Aspirinu svědčí také to, že v roce 1919 mezi podmínkami Versailleské smlouvy po porážce v I. světové válce, bylo Německo nuceno, vedle reparací a územních ústupků, vzdát se patentové ochrany Aspirinu, třebaže maximální možná délka patentové ochrany je 20 let.

Výroba jedné tablety Aspirinu, kde vedle k. acetylsalicylové (obvykle 100 až 500 mg, tedy jedna desetina až půl gramu), plní funkci nosiče a pojiva celulóza a škrob, je nákladově záležitostí necelých dvaceti haléřů včetně balení, které je dnes zcela automatizováno.

Jistě čtenář doma najde balení tohoto léku, který je už více než 100 let nezbytnou léčivou látkou každé domácí lékárničky a prvním lékem, po kterém každý sáhne při nachlazení, bolesti hlavy nebo zubů. Věnuje-li chvíli ověření ceny, za kterou lék zakoupil, zjistí, že prodejní cena nejlevnějšího Aspirinu v balení 10 tablet se 100 mg k. acetylsalicylové, obvykle představuje 1500 až 2000 % výrobní ceny.

Není divu, že se výrobci léčiv i lékárníci a jejich lobbisté v jednotlivých státech světa, již po desítky let brání prodeji Aspirinu i dalších běžných léků jinde než v lékárnách, argumentující náročností vývoje, ověřování účinnosti, schvalovacím postupům apod. Avšak že oni sami mají zájem na komplikovanosti schvalování a uvedení nových (i konkurujících) léků na trh, včetně různých variant, tzv. generických léčiv, o tom vždy decentně pomlčí.

Jak jinak vytvořit zdání vzácnosti, exkluzivity „cibetkové kávy“ a pochopitelně zajištění toho nejdůležitějšího, pohádkových výnosů. A když prodávat, tak jedinečně pod „odborným“ dohledem a z lékárny a pod kontrolou distributorů!

Seznamy farmak jsou názornou ukázkou často nestydatého manipulovaného obchodu se strachem z nemoci, s nadějí a zdravím, s jasným chamtivým cílem, proti kterému výtěžek 1500 % u Aspirinu je skutečně lidová láce. Konzumentům nemocným i zdravým krvácející peněženky, ať již z přímých nebo nepřímých plateb do tzv. zdravotního systému, který se stal zlatou husou sui generis.

Zvláštní kapitolou tohoto obchodu jsou tzv. homeopatika a doplňky výživy, často ještě vylepšovaná různými eko a bio předponami, u kterých se placebo efekt povýšil na modus vivendi.

„Cibetková káva“ z trafiky aneb ulovte si svého kuřáka

Jedním z úspěšných „darů“ Nového světa se stal tabák. Jeho popularita rychle překonala počáteční odpor. Brzy se z pěstování tabáku stal celosvětový obchod, přinášející zaručený zisk. Není divu, že státní pokladny, vždy zejíci prázdnotou, se tohoto obchodu chopily po svém a po vzoru historicky úspěšných

ENIMA PRO

Provozovatel hotelu Širák v Mostě

státních monopolů na sůl, cukr a suroviny v zemské kůře, byly zřizovány státní tabákové monopoly.

Podivná představa alternativně myslících vizionářů o možnostech udržet zdraví populace i každého jedince, obratně manipulovaná prodávači „cibetkových káv“ a šířená nechápajícími médii, vytrvale opakující často již vyvrácené bludy o škodlivosti kadečeho, si našla v tabáku dokonalý terč. Bohatě odvětví pěstování, zpracování a distribuce tabáku, se zaručeným odbytem v řadách nikotínistů (jak se dnes definuje kuřák tabáku, implikující, že je to závislák na nikotinu, rozuměj: nebezpečný narkoman), je zdrojem, který lze ždímat téměř do nekonečna.

Vytvářením obecného mínění, že kouření zásadním způsobem škodí zdraví nejen kuřákům samotným, ale i jejich okolí, se zcela uvolnily jakékoli zábrany, což se projevilo v až komickém ambivalentním přístupu státu, který lze stručně charakterizovat slovy: „Příjem z tabáku je příliš důležitý, než abychom to zakázali, tak ať platí!“

Výsledek je katastrofou pro všechny. Výrobci se dnes již neštítí zpracovávat do cigaret jakýkoli tabák, čím levnější tím lépe, hnus, který vyrábějí a prodávají, za který by se otcové zakladatelé světoznámých značek do hloubi duše styděli, je všemožně chemicky upravován, vylepšován a dochucován (např. druhým největším spotřebitelem kakaových bobů na světě je právě tabákový průmysl!). Ceny tabákových výrobků dosahují astronomických úrovní. A kuřáci i nekuřáci jsou oprávněně rozzlobení. Jedni proto, že kouřit se to nedá, druzí proto, že čichat se to také nedá, řídký tabákový popel se trousí zcela samovolně (kde jsou doby, kdy se cigareta musela odklepávat...).

A státní pokladna? V sousedním Německu, kde ceny cigaret byly nekuřáckými altruisty vyhnány do výše daleko dříve nežli u nás, museli konstatovat, že kuřáci kašlou na naplňování státní pokladny a přes všechna opatření, posilování celní správy a sankce, je až sedmdesát procent cigaret spotřebovaných v Německu neprocleno a nezdaněno.

Není divu, udává se, že výrobní cena balíčku cigaret z balkánského tabáku, se pohybuje okolo 10 eurocentů (asi 2,60 Kč) a vysoce zisková distribuce do zemí s nejvyššími prodejními cenami, je velmi sofistikovaně řízena z několika center v Evropě. Korupce spojená s tímto obchodem je odhadována ve stovkách milionů eur, výnosy v miliardách. Státní pokladna vyjde naprázdno.

Při tempu, jakým se stupidně a nesmyslně zvyšuje cena cigaret v ČR, se můžeme konečně těšit, že i u nás budou k dostání docela kvalitní cigarety z makedonského tabáku. A nebude k tomu zapotřebí žádný Fair Trade certifikát, vypracovaný do všech zbytečných detailů, stejně zbytečnými úředníky z Bruselu.

Důsledky malforního obchodování „cibetkovými kávami“

Již v úvodu bylo předesláno, že článek není namířen proti cibetkové kávě. Laskavý čtenář si na základě svých zkušeností jistě dosadí desítky jiných komodit, vyhovujících načrtnutému vzorci. Můžeme se pohoršovat, zlobit, bojkotovat (ale to jen v některých případech) nebo, a to skoro všichni a pořád: platit, platit a platit.

Jde o to, že nikdo není rád za hejla a to ani, když o tom mnoho neví, pouze tuší. V této zemi lidé nikdy nebyli hloupí a po počátečním opojení svobodou začínají tušit. Že jsou hromadně převychováni na hejly. A nemusí to být jen proto, že se důchodcům násilím prodávají hrnce, vysavače nebo pračky vzduchu za cenu mírně ojetého osobního vozu, že musíme všichni platit elektřinu z fotovoltaiky nebo větrníků, která nikdy neměla být vyrobena za účelem prodeje.

Neblahá zkušenost se státem, který bez uzardění, rukama svých politiků a úředníků, okrádá vlastní občany prodejem „cibetkové kávy“, vede k tomu, že lidé státu přestávají důvěřovat, identifikovat se s ním. Od toho už je jenom krok k tomu, aby začali považovat stát a jeho představitele za své nepřátele.

Ovoce, které se z takovéto setby sklízí, již začíná dozrávat. Šedá ekonomika v ČR roste pozoruhodným tempem, uvádí se, že za rok 2012 to bylo již 600 miliard korun, trend růstu i nadále strmý.

Připomenutí jednoho z českých myslitelů na závěr

V roce 1938 uveřejnil Jan Baťa 2. doplněné vydání svojí knihy „Budujme stát pro 40 milionů lidí.“ Je to skutečně pozoruhodně aktuální čtení myšlenek člověka, který dokázal dohlédnout až za obzor.

K tématu obchodování, daním a financím napsal (cit. str. 155):

„Československá republika se dostala v posledních letech mezi země, jež mají největší daňové zatížení na světě. Zejména tíživost daní zaviňuje naši vysokou a trvalou nezaměstnanost. Ona zmenšuje počet podnikatelů, neboť pod daňovým tlakem nemohou podnikat, a ona zdražuje výrobní náklady a znemožňuje rozvoj našeho exportu.“

Proč se u nás daňové břemeno stupňuje tak, že se nedá unést? Protože:

1. Náklady na veřejnou správu stoupají
2. Výnosy státních podniků klesají. Nehledíme-li k výnosu tabákového monopolu, jsou vlastně všechny nevýnosné.
3. Roste počet zákonů, převalujících na stát nové úkoly a podniky.
4. Každý nový státní podnik a úkol znamená novou ztrátu.
5. Každá nová ztráta znamená nové státní výdaje a nové daně, vymáhané na podnikatelích a na obyvatelstvu.
6. Každé nové daně zhoršují podmínky pro výrobu, prodej, export i mzdy. Výroba se zdražuje, ceny se zvyšují, podnikatelský výnos mizí. Mzdy jsou vystaveny tlaku a klesají. Export má drahé ceny.
7. Proto u nás soukromá podnikavost lidí klesá a počet lidí, hledajících námezdní práci, se silně zvětšuje. Čím méně vynáší soukromé podnikání, tím je stát více zdaňuje, aby si udržel původní daňový výnos. Čím je více uchazečů o práci, tím tíže ji nacházejí a tím více se stlačují mzdy; tím méně vydělávají a tím vyšší procento daně důchodové a přírážek se na důchodce uvaluje.“

Uvědomíme-li si, že od roku 1938 uběhlo 75 let a Baťova slova jsou stále krutě aktuální, nelze jen mávnout rukou.

V listopadu roku 1989 napsal dnešní prezident Miloš Zeman ve svém svolání ke studentům a občanům: „Tato země neprospívá!“

Do kamene tesat! Měl a má pravdu.

Dáte si „cibetkovou kávu“? Nebo raději Aspirin?

Ing. František Kružík, pedagogický pracovník

DRZÝ SMAJLÍK

Vážně - spíše nevážně

Je v naší české kotlině vůbec možné, že:

? TATRA je opět v českých rukách a AVIA v Čechách končí?

? Ministerstvo financí ČR, jako etalon správného úřadování, které také u podnikatelů důsledně a se sankcemi kontroluje, pošle daňovým poplatníkům složenku na zaplacení daně z nemovitosti se špatným číslem svého účtu?

? při prvním projevu prezidenta republiky v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jeden ministr vlády klidně spí a druhý jde demonstrativně dělat něco „užitečnějšího“?

? vzdělanost garantující české ministerstvo školství (školnictví?), poslalo našim maturantům test z českého jazyka s chybou? (ono je holt něco jiného laťku zvedat, než přes ní sám skákat)

? v letech 2007 až 2011 stát zadal prostřednictvím ministerstev výzkumným organizacím celkem 829 výzkumných projektů za 656 milionů korun s téměř nulovým výsledkem?

? Česká vláda ignorujíc dosažitelné zásoby hnědého uhlí, tvrdošijně staví v dlouhodobém výhledu svoji energetickou politiku na výstavbě další jaderné elektrárny, když jen odhadované náklady vyplývající tzv. „stress testů“ pro Dukovany se pohybují v řádu 20 miliard?

? Ministerstvo práce a sociálních věcí a ministerstvo vnitra dostali od ÚHOS každé po milionu pokut za smlouvy za IT služby? (což jistě ocení podnikatelé, na jejichž papírování právě ona ministerstva dohlíží)

? premiér vlády v Poslanecké sněmovně prohlásí za normální politickou praxi „dnes podpoříš ty mě a zítra podpořím já tebe“? (A co takhle politické programy a zájem republiky?)

? vojenskou kontrarozvědku úkoluje vedoucí kabinetu premiéra a příslušní rozvědčící konají?

? premiér vlády ČR, která si jako jeden z hlavních cílů dala boj proti korupci, je sám obviňován z korupce?

? ČR zápolící se svým rozpočtem, má na MPSV 25členný „Vládní výbor pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích“?

! Je to možné!
■ a kdo nevěří, ať k nám běží.

United Energy, a.s.
provozovatel teplárny Komořany

Akciová společnost United Energy patří k předním českým nezávislým producentům elektřiny a tepla.

Provozuje teplárnu s kombinovanou výrobou elektřiny a tepla v Komořanech u Mostu o celkovém instalovaném elektrickém výkonu 239 MWe. Zásobuje teplem 35 tisíc domácností v Mostě a Litvínově a řadu nebytových prostor, průmyslových podniků, zdravotnická zařízení, školy a další. Ročně vyrobí 2,3 milionu GJ tepla a téměř 500 tisíc MWh elektřiny. O elektrárnu a navazující tepelné rozvody se stará na 350 zaměstnanců.

United Energy, a.s.
Teplárenská 2, Most-Komořany
telefon: 476 446 111

www.ue.cz